

Návrh rozvoje mikroregionu Bzenecko na základě spolupráce místních aktérů

Lenka Tihlaříková

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lenka Tihlaříková**
Osobní číslo: **M21914**
Studijní program: **B0413A050024 Ekonomika a management**
Specializace: **Ekonomika a management veřejné správy a regionálního rozvoje**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Návrh rozvoje mikroregionu Bzenecko na základě spolupráce místních aktérů**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Charakterizujte základní teoretické přístupy rozvoje mikroregionů, strategického plánování a místních aktérů.

II. Praktická část

- Představte socioekonomickou analýzu mikroregionu Bzenecko.
- Identifikujte hlavní bariéry rozvoje mikroregionu Bzenecko.
- Navrhněte opatření rozvoje mikroregionu Bzenecko na základě zapojení místních aktérů.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

DUŠEK, Jiří. *Politiky a strategie pro regionální a udržitelný rozvoj v místním kontextu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2021, 207 s. ISBN 978-80-7556-103-9.
HUGGINS, Robert a Piers THOMPSON, ed. *Handbook of regions and competitiveness: contemporary theories and perspectives on economic development*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017, 582 s. ISBN 9781783475001.
KRBOVÁ, Jana. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 143 s. ISBN 9788075525871.
MALIZIA, Emil E., Edward J. FESER, Henry RENSKI a Joshua DRUCKER. *Understanding local economic development*. Second edition. London: Routledge Taylor & Francis Group, 2021, 293 s. ISBN 978-0-367-55739-3.
PAVLÍK, Marek. *Regiony budoucnosti: spolupráce, bezpečí, efektivita: inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady z dobré praxe*. Praha: Grada, 2020, 221 s. ISBN 9788027113101.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lukáš Danko, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA

BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 19.5.2023

Jméno a příjmení: Lenka Tihlaříková

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Rozvoj regionální politiky v České republice je řešen na několika úrovních. Tato práce se zaměřuje na úroveň mikroregionů z pohledu spolupráce s místními aktéry. V první části jsou charakterizovány teoretické přístupy rozvoje mikroregionů, strategického plánování a místních aktérů. Navazující analytická část je zaměřena na socioekonomickou analýzu mikroregionu, rozhovory s místními aktéry a jejich následnou analýzou. Na základě rozhovorů a analýz byla sepsána doporučení, jakým způsobem je možné podpořit rozvoj vybraného mikroregionu.

Klíčová slova: mikroregion, místní aktéři, SWOT analýza, socioekonomická analýza, místní a regionální rozvoj

ABSTRACT

The development of regional politics in Czech Republic is addressed at several levels. This thesis focuses on the level of microregions from the perspective of cooperation with local participants. In the first part, the theoretical approaches of microregional development, strategic planning and local participants are characterized. The following analytical part focuses on the socio-economic analysis of the microregion, interviews with local participants and their subsequent analysis. Based on the interviews and analysis, recommendations were written on how to support the development of the selected microregion.

Keywords: Microregion, Local Participants, SWOT analysis, socio-economic analysis, local and regional development

Ráda bych poděkovala mému vedoucímu Ing. Lukáši Dankovi, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, jeho pomoc, připomínky a cenné rady. Děkuji všem místním aktérům, kteří byli ochotni se mnou realizovat uvedené rozhovory.

V neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům za jejich podporu, kterou mi poskytovali po celou dobu mého studia.

„Osud je jen výmluva pro ty, kteří nemají sílu splnit si svá přání.“

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 REGIONÁLNÍ POLITIKA A REGIONÁLNÍ ROZVOJ	12
1.1 REGIONÁLNÍ POLITIKA	12
1.2 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	13
2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ	15
2.1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ.....	15
2.2 TRENDY STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ	16
3 MIKROREGION	17
3.1 VYMEZENÍ POJMU MIKROREGION A JEHO CHARAKTERISTIKA	17
3.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	18
3.3 MIKROREGIONY ČR	19
4 MÍSTNÍ AKTÉŘI	21
4.1 AKTÉŘI ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE.....	21
4.2 MÍSTNÍ AKTÉŘI NA MIKROREGIONÁLNÍ ÚROVNI	21
5 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	23
II PRAKTICKÁ ČÁST	25
6 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIONU BZENECKO	26
6.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY MIKROREGIONU BZENECKO.....	26
6.2 DEMOGRAFICKÝ ROZBOR ÚZEMÍ	29
6.3 EKONOMIKA	31
6.4 DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST, INFRASTRUKTURA A CESTOVNÍ RUCH	33
6.5 VYBAVENOST OBCÍ A SLUŽBY MIKROREGIONU	39
6.5.1 Bydlení	39
6.5.2 Školství a vzdělávání.....	40
6.5.3 Zdravotnictví	40
6.5.4 Sociální péče	40
6.5.5 Kultura, sport a volnočasové aktivity.....	40
6.6 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	41
6.7 SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU BZENECKO.....	43
7 ROZHOVORY	44
8 ANALÝZA MÍSTNÍCH AKTÉRŮ	51
9 IDENTIFIKACE HLAVNÍCH BARIÉR ROZVOJE MIKROREGIONU BZENECKO	54

10	NÁVRHY NA ROZVOJ MIKROREGIONU VE SPOLUPRÁCI S MÍSTNÍMI AKTÉRY	55
10.1	DOPORUČENÍ Č. 1 – LEPŠÍ PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT	55
10.2	DOPORUČENÍ Č. 2 – KULTURA A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT	57
10.3	DOPORUČENÍ Č. 3 – DOPRAVA A BEZPEČNOST	58
10.4	DOPORUČENÍ Č. 4 – ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY	59
10.5	DOPORUČENÍ Č. 5 – PROPAGACE	60
10.6	DOPORUČENÍ Č. 6 – SPOLUPRÁCE PODNIKAJÍCÍCH SUBJEKTŮ	61
10.7	VIZE DO BUDOUCNOSTI – ÚDRŽBA A OPRAVA PAMÁTEK	62
	ZÁVĚR	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	65
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	71
	SEZNAM TABULEK.....	72

ÚVOD

Regionální politika je důležitou součástí každého státu, jelikož rozvoj regionů má vliv na celý stát, ať už z ekonomického a sociálního pohledu či stavu životního prostředí. V České republice se ovšem jedná o poměrně mladý obor, jehož hlavní rozvoj se začal formulovat až v devadesátých letech 20. století. Regionální politika má za cíl zlepšit životní podmínky obyvatel v daném regionu a využívá k tomu nástroje na národní či územní úrovni.

Jednou z možností pro zlepšení životních podmínek obyvatel na územní úrovni je založení mikroregionu, který zajišťuje spolupráci několika obcí či měst v rámci určitého území. Založení mikroregionu může pomoci při zapojení se do různých výzev podporující rozvoj obce, například vybudování kanalizace, stavba nových cyklostezek či oprava komunikací, a zlepšení životních podmínek, jakými mohou být různé kulturní akce, podpora zachování zvyků a folklóru či projekty na podporu ochrany životního prostředí.

Rozvoj regionu není však podmíněn jen vládními opatřeními a místní samosprávou obcí, ale i obyvateli, kteří v něm žijí. Místní aktéři, mezi které jsou mimo místní samosprávy a obce řazeni i obyvatelé regionu, podnikatelé, podniky a neziskové organizace, i ti se každodenně podílí na jeho rozvoji.

Každý region v České republice je něčím známý. Jižní Čechy jsou známé svými rybníky a chodskými koláči, Karlovarsko svými lázněmi a Jižní Morava vínem. Mikroregion Bzenecko je znám vínem, folklórem a kulturními akcemi, potravinářským průmyslem a národní přírodní památkou Vate Písky.

Potenciálu pro další rozvoj je tu mnoho, přispívá k tomu i poslední dobou oblíbená gastroturistika a snaha o zachování tradic pro další generace. Regionální politiku mikroregionu je potřeba podpořit, tak aby naplnila svůj hlavní cíl, tj. zlepšení životních podmínek obyvatel.

Z tohoto důvodu se v této práci se zaměřením na místní aktéry v mikroregionu Bzenecko, pomocí marketingové výzkumné metody, rozhovory, zpracují jejich analýzu a současně provedu socioekonomickou analýzu mikroregionu. Tyto analýzy budou sloužit jako východisko pro zpracování doporučení pro další rozvoj mikroregionu.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této práce je zpracování návrhu rozvoje mikroregionu Bzenecko na základě spolupráce s místními aktéry. Pro splnění tohoto cíle je potřeba udělat následující kroky:

- zpracovat socioekonomickou analýzu mikroregionu,
- zpracovat analýzu místních aktérů na základě rozhovorů,
- vypracovat doporučení pro další rozvoj mikroregionu.

V úvodní kapitole analytické části je zpracována socioekonomická analýza mikroregionu, jejímž výstupem je SWOT analýza, tedy analýza silných a slabých stránek mikroregionu, jejich příležitostí a hrozeb. Tato analýza vychází z podkladů od jednotlivých obcí a města zapojených do mikroregionu a rozebírá mikroregion z demografického a ekonomického pohledu. Jelikož se jedná o mikroregion, jehož část spadá pod národní přírodní památku, jsou další kapitoly analýzy zaměřeny na cestovní ruch a životní prostředí.

Jako základ analýzy místních aktérů je zvolena výzkumná metoda rozhovory se zástupci místních aktérů. Zástupci místních aktérů byli zvoleni tak, aby byly pokryty nejvíce zastoupené věkové skupiny v mikroregionu, tj. obyvatelé ve věku 15-64 a ve věku 65 let a více. Při výběru zástupců místních aktérů byl brán ohled i na jejich postavení v mikroregionu. Pro rozhovory byl tedy vybrán starosta obce z mikroregionu, senior, podnikatel a zaměstnanci podniků z mikroregionu a zaměstnanec ve státní správě.

Na základě socioekonomické analýzy a analýzy místních aktérů jsou zpracována doporučení pro následující rozvoj mikroregionu. Každé doporučení má svoji charakteristiku, cílovou skupinu, předpokládané náklady a možné zdroje financování a je zakončeno riziky a přínosy plynoucí z těchto doporučení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REGIONÁLNÍ POLITIKA A REGIONÁLNÍ ROZVOJ

První kapitola se věnuje přestavení regionální politiky a regionálnímu rozvoji. Popisuje, jak jsou spolu tyto dvě činnosti propojeny a čím a kým jsou tvořeny a za jakým účelem.

V České republice jsou regionální politika a regionální rozvoj upraveny zákonem č. 248/2000 Sb., jehož součástí jsou úprava podmínek pro poskytování podpory regionům, strategie regionálního rozvoje, úprava působnosti územních celků, koordinace soudržnosti a činnost evropského seskupení pro územní spolupráci. (Česko, 2001)

1.1 Regionální politika

Regionální politika je důležitým prvkem ve snaze o vyvážený ekonomický, sociální a prostorový rozvoj jednotlivých regionů. Jejím hlavním cílem je podpora a posílení konkurenceschopnosti regionů, zlepšení životních podmínek obyvatel a vyrovnávání regionálních disparitních rozdílů, a to nejenom v rámci státu nebo jiného geografického území, ale i v mezinárodním měřítku. (Pavlík, 2016, s. 14; Zahradník, 2017, s. 4)

Jedním z důvodů pro založení regionální politiky byl nerovnoměrný rozvoj regionů, který měl vliv na celý stát, z pohledu zaměstnanosti, vývoje HDP, nízkou mezinárodní mobilitou pracovních sil či stavem životního prostředí. (Wokoun, 2020)

Role regionální politiky ve veřejné správě:

- vyrovnání regionálních disparit – snaží se snížit rozdíly různých oblastí, jako jsou hospodářství, infrastruktura, vzdělávání, zaměstnanost, zdravotnictví a další v meziregionální úrovni,
- podpora hospodářského rozvoje – jedná se zejména o podporu podnikání, investic, vytváření nových pracovních míst, posiluje tak konkurenceschopnost regionů, diverzifikuje ekonomiku a stimuluje ekonomický růst,
- strategické plánování – přispívá ke strategickému plánování a rozvoji regionů, pomáhá identifikovat silné a slabé stránky jednotlivých regionů, stanovit dlouhodobé cíle a strategie a navrhnout konkrétní opatření a projekty pro jejich dosažení,
- spolupráce a koordinace – podporuje spolupráci mezi jednotlivými aktéry, jako jsou státní instituce, místní samosprávy, podniky či neziskové organizace, zajišťuje tak provázání s dalšími státními politikami a efektivnímu čerpání zdrojů,

- sociální soudržnost – zlepšuje sociální soudržnost v rámci jednotlivých regionů, podporuje sociální začleňování, posiluje sociální služby, vzdělávání a zvyšuje kvalitu života obyvatel. (Blažek, Uhlíř, 2020, s. 264)

Cílem regionální politiky je zlepšit životní podmínky obyvatel v daném regionu a zvýšit jeho konkurenceschopnost nejen v rámci celého státu, ale i v mezinárodním měřítku. Regionální politika se také snaží eliminovat nerovnosti mezi různými regiony a snižovat regionální disparitu. (Pavlík, 2016, s. 12-14)

Regionální politiku obvykle realizuje vláda na národní nebo územní úrovni, avšak mohou se jí také zabývat místní a regionální orgány samosprávy. Tato politika se často uplatňuje pomocí finančních pobídek a dotací, podpory projektů pro infrastrukturu a podpory podnikání v regionu, tak aby byla zajištěna podpora rozvoje regionů. (Dušek, 2021, s. 12-13)

1.1.1 Regionální politika v České republice

Regionální politika nemá v České republice dlouholetou tradici, kterou nalezneme například u jiných států Evropy. Její rozvoj se začal formulovat až od devadesátých let 20. století a byl ovlivněn dle pana Wokouna (2020) především těmito faktory:

- nerovnoměrný socioekonomický vývoj v rámci jednotlivých regionů, do kterého nebylo ze strany státu nijak zasahováno,
- Dohoda o přidruženém členství České republiky k Evropské unii, která mimo jiné vyžadovala vypracování regionální politiky v souladu s regionální politikou EU.

Jedním z důležitých výstupů pro změnu k přístupu k regionální politice bylo založení Ministerstva pro místní rozvoj ČR v roce 1996. (Wokoun, 2020)

1.2 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je proces, který je zaměřen na zlepšení hospodářského, sociálního a kulturního růstu konkrétního regionu. Jedná se o opatření a strategie, které jsou navrženy tak, aby podpořily růst a rozvoj určitého území, a to v souladu s jeho specifickými potřebami, příležitostmi a výzvami. (MMR, ©2021; Pavlík, 2016, s. 13-14)

Cílem regionálního rozvoje je tedy vytvořit prostředí, ve kterém se může regionální ekonomika prosperovat a vytvářet pracovní příležitosti, zlepšit kvalitu života obyvatel regionu a zvýšit jeho konkurenceschopnost. Regionální rozvoj se věnuje různým oblastem

od vzdělávání, zdravotnictví přes podnikání, cestovní ruch a životní prostředí až po infrastrukturu. (Pavlík, 2016, s. 13-14)

Regionální rozvoj se obvykle uskutečňuje pomocí strategického plánování a spolupráce mezi různými subjekty, jako jsou vládní orgány, podniky, akademické instituce, nevládní organizace a občanská společnost. Zahrnuje také finanční pobídky a dotace, podporu projektů, investic a vzdělávání, které mají pomoci regionu dosáhnout jeho cílů a potenciálu. (Huggins, Thompson, 2017, s. 11-13)

Strategie regionálního rozvoje ČR 21+

Jedná se o dokument, v němž jsou stanoveny hlavní cíle regionální politiky a regionálního rozvoje ČR pro období 2021 – 2027. Vydáván a spravován je Ministerstvem pro místní rozvoj. Tomuto dokumentu předcházelo provedení problémové analýzy, která poskytla východiska pro stanovení vize, globálního cíle, strategického a specifického cíle. (MMR, ©2021)

2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ

Strategické plánování není od 90. let jen součástí běžného chodu firem, ale bylo zavedeno i na regionálních úrovních. Díky zapojení nových aktérů a rozšiřování kompetencí obcí bylo třeba utříbit jasný postup a cíle.

2.1 Strategické plánování

Strategické plánování obcí zahrnuje proces definování dlouhodobé vize, cílů a priorit pro danou obec. Cílem strategického plánování je identifikovat klíčové oblasti a priority, kterých chce obec v budoucnosti dosáhnout a které budou sloužit jako rámec pro plánování a rozhodování o investicích a prioritách. (Malizia a kol., 2021, s. 215–230)

Proces strategického plánování obcí se obvykle skládá z několika kroků:

1. Analýza situace – obec musí nejprve provést analýzu současné situace, například pomocí analýzy SWOT a zaměřit se i na analýzu zhodnocení ekonomických, sociálních a environmentálních faktorů, které mohou ovlivnit budoucí vývoj obce.
2. Definování vize a cílů – na základě analýzy situace může obec definovat svou dlouhodobou vizi a cíle. Tyto cíle by měly splňovat podmínky metody SMART, tedy být specifické, měřitelné, akceptované, dosažitelné a terminované.
3. Stanovení priorit – rozpočet a možnosti obce nejsou neomezené, proto si obec musí stanovit priority pro své budoucí investice a plány. Obec se musí rozhodnout, které oblasti jsou pro její rozvoj klíčové a je nutné je realizovat, jako první. A ty které jsou méně důležité a je možné je realizovat později.
4. Plánování opatření – obec musí vytvořit konkrétní plán opatření, která pomohou dosáhnout stanovených cílů a priorit. Tyto opatření by měly být koordinovány s plány a politikami na státní i regionální úrovni, a i na mezinárodní úrovni (například s ohledem na strategické plánování regionálního rozvoje na úrovni EU).
5. Implementace a monitoring – po vytvoření plánu musí obec zajistit jeho implementaci a pravidelně monitorovat pokrok v dosahování cílů a priorit. (Krbová, 2017, s. 14)

Strategické plánování obcí může být důležitým nástrojem pro zlepšení kvality života obyvatel a udržitelný rozvoj obce jako celku.

2.2 Trendy strategického plánování

Strategické plánování se jako proces neustále vyvíjí a mění se v souladu s aktuálními trendy a potřebami organizací. Mezi některé z aktuálních trendů v oblasti strategického plánování patří:

1. Agilní přístup – agilní přístup k plánování znamená, že organizace se snaží být co nejvíce flexibilní a rychle reagovat na změny v prostředí. Agilní přístup zahrnuje krátkodobé cíle, rychlé iterace a průběžné testování, aby se organizace mohla rychle přizpůsobit novým podmínkám.
2. Digitální transformace – digitální transformace znamená, že organizace se snaží co nejvíce využívat digitální technologie k dosažení svých cílů a zlepšení svého výkonu. To může zahrnovat například využití umělé inteligence, analytiky dat a digitálních kanálů pro marketing a komunikaci se zákazníky.
3. Udržitelnost – organizace se stále více snaží zohlednit udržitelnost do svého strategického plánování. To zahrnuje například snahu o snížení emisí skleníkových plynů, zvyšování energetické účinnosti a zavádění opatření pro ochranu životního prostředí.
4. Spolupráce – spolupráce s dalšími organizacemi a externími partnery se stává stále důležitější součástí strategického plánování. To může zahrnovat spolupráci s konkurenty, vládními orgány, neziskovými organizacemi a dalšími partnery, aby se dosáhlo společných cílů a překonaly společné výzvy. (Fotr a kol., 2020)

3 MIKROREGION

Důležitým faktorem pro rozvoj území, je také to, zda spolu města a obce, které mají stejné cíle, spolupracují. Jednou z možností spolupráce mezi městy a obcemi jsou mikroregiony. (Pavlík, 2016, s. 59)

3.1 Vymezení pojmu mikroregion a jeho charakteristika

K tomu, aby byl správně definován pojem mikroregion, je nejprve nutné znát obecnou definici regionu. Prof. Wokoun (2011) formuloval definici následovně: „komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry“. Z toho plyne, že regiony mohou mít různé vlastnosti a být rozděleny podle různých kritérií a perspektiv, v závislosti na účelu a kontextu, ve kterém se používají.

Regiony lze rozdělit podle velikosti na základě jejich rozlohy, počtu obyvatel nebo ekonomického významu. Zde je přehled několika typických kategorií regionů podle velikosti:

Makroregiony

Obvykle se jedná o velké geografické jednotky skládající se z menších regionů, administrativně se jedná většinou o celé území státu či kontinentu. Česká republika jako celek je považována za makroregion. (Ježek, 2014, s. 14)

Meziregiony

Regiony střední velikosti, které jsou větší než samotné obce nebo okresy, většinou je administrativně představují kraje. Česká republika se skládá ze 14 krajů. (Ježek, 2014, s. 14)

Mikroregiony

Nejmenší jednotky, které obvykle sdružují několik obcí či menších měst, v ČR aktuálně existuje více než 750 mikroregionů. (MMR, 2021)

Termín mikroregion se používá k označení geograficky blízkých oblastí, které se sdružují za účelem spolupráce a koordinace v různých oblastech. Mezi tyto oblasti řadíme: rozvoj infrastruktury, společnou strategii z pohledu ekonomiky či ochranu životního prostředí a podporu cestovního ruchu. Nejčastěji se s touto formou regionální spolupráce lze setkat na úrovni menších měst a obcí, které tak vytváří prostředí pro společné projekty a iniciativy, které by jednotlivé obce nemohly realizovat samostatně. (Pavlík, 2020, s. 19-22)

Pojem mikroregion se používá pro označení dobrovolné spolupráce několika obcí či měst v rámci určitého území. Tyto obce či města mají podobné cíle, strategické plány pro rozvoj a podobné zájmy. Vytvořením mikroregionu se zvyšuje jejich možnost pro dosažení jejich cílů – získání dotačního grantu, lepší pozice při vyjednávání o získání finančních prostředků. (Pavlík, 2020, s. 19-22)

Na následujícím obrázku (obr. 1) je mapa mikroregionů v České republice:

Obrázek 1 Mapa mikroregionů v ČR (Svaz měst a obcí ČR, ©2023)

3.2 Právní úprava

Pojem region a mikroregion je v České republice zakotven ve dvou zákonech, a to v zákoně č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje a v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích, kde je přímo pojem mikroregion vymezen. Tento zákon stanovuje podmínky pro vznik a činnost mikroregionů a upravuje jejich právních postavení a kompetence. (Česko, 2001)

Z pohledu práva se na mikroregion nepohlíží specifickou právní formou subjektu, ale spíše jako na spolupráci několika menších měst a obcí na dobrovolném základě, které společně plánují svůj rozvoj a řeší společné problémy. V právním smyslu jde o dobrovolný svazek obcí či dobrovolné sdružení obcí. (Vavrouchová, 2014, s. 74-76)

V rámci této spolupráce mohou být vytvořeny různé společné projekty a plány, ale ty nejsou vždy řízeny jednotným právním subjektem. Mikroregiony se řídí vlastním statutem a mají vlastní řídicí orgány, nevykonávají však žádnou činnost spojenou s výkonem státní správy, jsou pouze celky, jež jsou tvořeny geografickým či zájmovým celkem. (Vavrouchová, 2014, s. 74-76)

Některé mikroregiony si ale mohou zvolit právní formu právnické osoby, jako například zapsání do obchodního rejstříku jako obecně prospěšná společnost nebo zapsání jako obecně prospěšné sdružení. V tomto případě získává mikroregion určitou právní subjektivitu a může být nositelem práv a povinností. (Vavrouchová, 2014, s. 74-76)

3.3 Mikroregiony ČR

Při vstupu do EU převzala a zavedla Česká republika nové členění regionů na jednotky dle klasifikace NUTS. Jedná se o hierarchickou klasifikaci regionů, které využívá zejména EU pro statistické účely a analýzu dat, v ČR známé také jako regiony soudržnosti, které se skládají z jednoho či více krajů. A to z toho důvodu, že některé samotné kraje nedosahují požadovaného počtu obyvatel v rozmezí 800 tis. až 3 mil., což je počet pro efektivní získávání prostředků z evropských fondů. (MMR, ©2021; Wokoun, 2011; DotaceEU.cz, ©2023)

Hierarchie regionálního členění NUTS:

- NUTS I – celé území ČR,
- NUTS II (obr. 2) – v ČR 8 regionů soudržnosti – Hlavní město Praha, Střední Čechy, Severozápad, Jihozápad, Jihovýchod, Severovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko,

Obrázek 2 Mapa regionů soudržnosti (DotaceEU.cz, ©2023)

- NUTS III – v ČR odpovídá tato úroveň 14 krajům.

Vyjma výše uvedeného členění lze v ČR nalézt ještě další 2 úrovně územněsprávního členění – místní administrativní jednotky LAU, jež odpovídají okresům a obcím. (DotaceEU.cz, ©2023)

Každý mikroregion má své specifické cíle a zaměření, které se odvíjí od potřeb konkrétního území a jeho obyvatel. Cílem mikroregionů v České republice je zlepšit kvalitu života obyvatelstva a podpořit hospodářský a sociální rozvoj regionů.

Příklady mikroregionů:

Mikroregion Podluží: dobrovolný svazek obcí se sídlem v Lanžhotě, v současnosti svazek sdružuje 14 obcí, zaměřuje se na získávání dotačních prostředků pro realizaci rozvojových projektů v oblasti propagace cestovního ruchu, vinařství, zachování tradiční kultury a zlepšování infrastruktury. (Region Podluží, ©2023)

Mikroregion Nový Dvůr: mikroregion ze střední části okresu Hodonín, který se nachází mezi městy Kyjov a Hodonín, je tvořen obcemi: Milotice, Skoronice, Ratíškovice, Vacenovice, Vlkoš a Svatobořice – Místřín. Jeho strategie se zaměřuje zejména podporu cestovního ruchu a rozvoj cyklostezek. (Mikroregion Nový Dvůr, ©2023)

Mikroregion Buchlov: nachází se v západní a severozápadní části okresu Uherské Hradiště ve Zlínském kraji. Jeho zaměření je také v oblasti pro rozvoj cestovního ruchu. (Mikroregion Buchlov, ©2023)

4 MÍSTNÍ AKTÉŘI

Proto, aby se region mohl vyvíjet správným směrem, je vhodná spolupráce více aktérů, a to nejenom oblasti veřejného sektoru, ale i sektoru soukromého. Aby byla správně provedena následná analýza místních aktérů, je nejprve nutné si osvětlit, kdo vlastně místní aktéři jsou.

4.1 Aktéři územní spolupráce

Aktéři územní spolupráce jsou různé subjekty, které se zapojují do projektů, programů a iniciativ, které mají za cíl posílit spolupráci mezi různými územními jednotkami. Velmi často je také využíván pojem stakeholder management. Mezi aktéry územní spolupráce mohou patřit vládní a nevládní organizace, místní, regionální a národní úřady, univerzity, podniky, neziskové organizace a občanské sdružení. Tito aktéři přinášejí své zkušenosti, zdroje, odbornost a zapojují se do rozhodování a provádění projektů územní spolupráce. (Pavlík, 2020, s. 50)

Místní aktéři jsou důležitými hráči v procesu rozhodování o místních záležitostech a ovlivňují také podobu a charakter daného místa. Je důležité zapojovat místní aktéry do plánování a rozhodování, aby byly zohledněny potřeby a zájmy všech zúčastněných stran a vytvořila se tak co nejvíce přijatelná řešení. (Pavlík, 2020, s. 50)

V kontextu regionálního rozvoje je spolupráce s místními aktéry klíčová. Účast místních aktérů v procesu tvorby strategií a projektů může pomoci identifikovat skutečné potřeby místních komunit a zajistit větší podporu a zapojení obyvatel do řešení místních problémů. Místní aktéři také mohou být důležitými partnery při realizaci konkrétních projektů, kdy mohou poskytnout lokální know-how a pomoci s koordinací činností. (Pavlík, 2020)

4.2 Místní aktéři na mikroregionální úrovni

Místní aktéři na mikroregionální úrovni jsou jednotlivci, skupiny, organizace a instituce, které působí a zapojují se na místní úrovni v rámci konkrétního mikroregionu. Podílejí se na plánování, implementaci a hodnocení místních aktivit a iniciativ, které mají za cíl posílit rozvoj a spolupráci v daném mikroregionu.

Členění místních aktérů:

1. Místní samospráva a obce – zástupci měst a obcí, kteří se mohou zapojit na územní spolupráci s cílem rozvoje svého regionu.

2. Podnikatele a podniky – jedná se o aktéry, kteří mohou hrát v územní spolupráci důležitou roli, jelikož v těchto regionech podnikají. Tyto subjekty mohou spolupracovat na řešení regionálních problémů, nebo mohou spolupracovat na projektech, které přinášejí přidanou hodnotu pro obyvatele daného území.
3. Neziskové organizace – v územní spolupráci mohou mít významné postavení neziskové organizace, které se zaměřují na rozvoj regionů, ochranu životního prostředí nebo na sociální projekty.
4. Akademickou sféru – akademická sféra může mít také vliv na územní spolupráci, například v oblasti výzkumu, vzdělání a inovací.
5. Obyvatele – obyvatelé regionů mohou být klíčovými aktéry územní spolupráce, zejména pokud se jedná o zapojení občanů do řešení místních problémů nebo při vytváření strategií pro rozvoj daného regionu. (Pavlík, 2016, s. 88-99)

Cílem územní spolupráce je posílit kooperaci mezi různými subjekty na úrovni regionů, podpořit rozvoj místních komunit a zlepšit kvalitu života obyvatel. Územní spolupráce může být realizována například formou vytváření společných projektů, sdílení zkušeností a know-how, nebo formou společného plánování a strategického rozvoje území. (MMR, ©2022)

5 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Jedním ze způsobů podpory regionálního rozvoje je založení mikroregionů. Společenství menších obcí a měst pomáhá při splnění hlavního cíle regionální politiky, tj. zvýšení životní úrovně obyvatel v daném regionu, což má následný dopad i na celý stát.

Mikroregiony pomáhají při naplnění společných cílů svých členů. Jedná se o strategické cíle pro rozvoj obcí a měst, mezi které lze zařadit zvýšení zájmu o návštěvu regionu u turistů, opravu komunikací, posílení hromadné dopravy, založení nových vzdělávacích zařízení či výstavbu kulturních a sportovních center.

Místní aktéři v mikroregionech se podílejí na jeho rozvoji. Řadíme mezi ně: místní správu obcí a měst, obyvatele mikroregionu, podnikatele, neziskové organizace, zájmové spolky či podniky. Místní aktéři v mikroregionu žijí či pracují, účastní se společenských a kulturních akcí, podílejí se na uchování tradic a folklóru či přicházejí do styku s turisty.

Pro návrh vhodných doporučení pro další rozvoj zvoleného mikroregionu byly zvoleny následující analýzy:

- socioekonomická analýza – jedná se o analýzu mikroregionu z pohledu obyvatelstva (demografická analýza, zaměstnanost, životní styl), ekonomické činnosti (zaměření podniků v regionu, ekonomicky aktivní obyvatelé v jednotlivých odvětvích), infrastruktura (dopravní infrastruktura a bydlení) a životní prostředí. (RegioPartner, ©2023)
- SWOT analýza – skládá se ze dvou analýz: interní analýzy, tj. identifikace silných a slabých stránek, a externí analýzy, tj. analýza příležitostí a hrozeb. Jedná se o oblíbenou metodu, která se využívá nejen v marketingu či projektovém managementu. V úvodním kroku jsou stanoveny příležitosti a hrozby z pohledu makroprostředí (faktory jakými jsou vládní nařízení, ekonomické faktory či sociálně-kulturní faktory) i mikroprostředí (obyvatelé mikroregionu, okolní obce mimo mikroregion). Následuje analýza silných a slabých stránek mikroregionu – jeho strategické cíle, kulturní a historické památky, životní prostředí či oblíbenost mezi turisty. (Jakubíková, 2013, s. 129–132)
- rozhovory s místními aktéry – jedná se o metodu, která je v marketingovém výzkumu považována za jednu z finančně, časově a organizačně náročných metod. Rozhovor probíhá pouze mezi dotazujícím a tazatelem, tazatel má připravené otázky, případně

pokládá další navazující a zaznamenává odpovědi dotazujícího. Jeho nevýhodou může být pro dotazujícího anonymita, která nechybí u dotazníků, a dotazující nemusí chtít všechny otázky zodpovědět. Na druhou stranu jeho výhodou je, že tazatel může s dotazovaným navázat kontakt či dovysvětlit nejasnosti. Oproti dotazníkům se není potřeba obávat jejich návratnosti a zodpovězení všech otázek. Pro analytickou část byla vybrána z důvodu osobního kontaktu s místními aktéry. Rozhovorům předcházela příprava a výběr vhodných otázek – povědomí o mikroregionu či zapojení místních aktérů do dění v regionu. Otázky byly upraveny dle postavení a typu místních aktérů v mikroregionu, jejich předchozí zkušenost s probíhajícími společenskými/kulturními akcemi či jejich zapojení do zájmových skupin. (Foret, 2021, s. 40–53)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIONU BZENECKO

Úvodní část analytické části je věnována socioekonomické analýze mikroregionu Bzenecko. Následující podkapitoly jsou věnovány obecné charakteristice mikroregionu, demografickému rozboru, ekonomice, dopravě, cestovnímu ruchu a v neposlední řadě i životnímu prostředí, jelikož se na vybraném území nachází národní přírodní památka. Výsledky této analýzy jsou následně shrnuty do analýzy silných a slabých stránek mikroregionu a jeho příležitostí a hrozeb.

6.1 Základní charakteristiky mikroregionu Bzenecko

Vybraný region (obr. 3) sdružuje 5 obcí (Domanín, Moravský Písek, Syrovín, Těmice, Žeravice) a jedno město (Bzenec) v Jihomoravském kraji. Mikroregion se nachází v okrese Hodonín, který je součástí NUTS II Jihovýchod. Obce spadají do správního obvodu ORP Kyjov a Veselí nad Moravou. (Mikroregion Bzenecko, © 2006+)

V cestovním ruchu se ve spojitosti s Jihomoravským krajem každému vybaví víno, vinné cyklostezky, akce spojené s pěstováním a zpracováním vína. Mikroregion Bzenecko tuto spojitost s vínem jen potvrzuje. Nachází se v podhůří Chřibů a obyvatelé a návštěvníci se mohou kochat rozsáhlými vinohrady, ovocnými sady a množstvím vinných sklípků.

Celková rozloha mikroregionu je 7 710 ha. Počet obyvatel k 31.12.2021 byl 9 590. (ČSÚ, 2023)

Obrázek 3 Mapa mikroregionu Bzenecko (Mikroregion Bzenecko, ©2006+)

Jižní Morava není známa jen vínem. Ale především i rozmanitou paletu lidových tradic a folklórních zvyků. Mikroregion Bzenecko se rozkládá v centru Moravského Slovácka a je vyhledávaný pro své akce, kterými například jsou: fašaňk, stavění máje, poutí, krojovaných hodů a jiných kulturních či církevních příležitostí. Obyvatelé regionu se na tyto akce připravují v průběhu celého roku. Náročná je například příprava krojů, do kterých se obyvatelé a účastníci vybraných slavnostních příležitostí stále oblékají.

Z pohledu architektury a historie patří mezi hlavní dominanty mikroregionu Bzenecký zámek, který stále čeká na svoji renovaci, ale přesto se v prostorách jeho zahrad pořádají každoročně zajímavé společenské akce. Jižní Morava je známá také pro své církevní akce a vysoký počet věřících. Každá vesnice má svůj kostel či kapli a v celém mikroregionu můžeme nalézt nespočet sakrální staveb, jako jsou kříže či boží muka.

Z hlediska zaměstnanosti v mikroregionu Bzenecko je situace poměrně pozitivní, přestože se zde nachází převážně menší firmy a živnostníci. Největším zaměstnavatelem v oblasti je zemědělství, které zaměstnává přibližně 15 % obyvatel. Dále se zde nacházejí podniky působící v oblasti služeb, průmyslu a stavebnictví. Pro zlepšení situace v oblasti zaměstnanosti by bylo vhodné podporovat rozvoj malých a středních podniků a vytvářet nové pracovní příležitosti. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, 2019)

Hospodářská aktivita v mikroregionu Bzenecko je založena především na zemědělství a turistice. Zemědělství zde tvoří významnou část ekonomiky a v posledních letech se daří rozvíjet také cestovní ruch.

Co se týče infrastruktury, v mikroregionu Bzenecko se nachází silnice první třídy, železniční trať a aktuálně je ve výstavbě dálnice D55, která bude procházet zejména územím Moravského Písku a Bzence. Pro zlepšení dopravní situace v regionu by bylo vhodné posilovat místní veřejnou dopravu a podporovat využití cyklotras pro cestování po regionu.

6.1.1 Bzenec

Město Bzenec je jediným městem v celém mikroregionu Bzenecko, odtud i odvozen název mikroregionu. Se svou rozlohou 4033 ha, počtem obyvatel a občanskou vybaveností je také největším zástupcem mikroregionu. Území má zejména rovinný charakter, v jižní části navazující na zalesněné Doubravy. Severní část území je kopcovitá, osázená většinou vinohrady. Její dominantou je „Starý hrad“. Městem protéká potok Syrovinka s jejím přítokem Vracovským potokem. V jižní části nedaleko bývalého vojenského prostoru se rozkládá rybník Stolařka.

Město je významným dopravním uzlem, protíná jej silnice I. třídy a také železniční trať spojující trasu Veselí nad Moravou – Brno.

Díky rozvinuté infastruktúře se zde nachází několik významných firem, základní škola, mateřské školy a zdravotnická zařízení. (Oficiální informační stránky města Bzenec, ©2023)

6.1.2 Domanín

Obec Domanín patří ke středně velké obci v rámci mikroregionu, nachází se přibližně v jeho středu. Katastr obce je kopcovitého rázu. Okolní kopce jsou využívány zejména pro zemědělské účely výsevu plodin či výsadbě vinogradů či sadů. Obcí protéká Domanínský potok, který se vlévá do potoka Syrovínka. Obec disponuje základní školou s prvním stupněm a přidruženou mateřskou školou. (Oficiální web obce Domanín, ©2023)

6.1.3 Moravský Písek

Moravský Písek je největší obcí mikroregionu, leží 5,5 km od města Veselí nad Moravou. Dělí se na 2 administrativní části – Moravský Písek a Moravský Písek – Kolonie. Díky své velikosti má i dostatečně velkou občanskou vybavenost, jmenovitě základní a mateřskou školu, zdravotní středisko aj. Moravským Pískem prochází páteřní železniční trať Přerov – Břeclav. V katastru obce se nachází 2 rybníky a protíná jej Polešovický potok. Nedaleko obce lze naléznout soustavu vysychajících jezírek, které jsou součástí ramen řeky Moravy. (Oficiální web obce Moravský Písek, ©2023)

6.1.4 Syrovín

Obec Syrovín je nejmenší obcí z celého mikroregionu, a to jak rozlohou (408 ha), tak i počtem obyvatel, což můžeme vidět v tabulce číslo 1. Nachází se na severovýchodní hranici mikroregionu a současně také i Jihomoravského kraje. Její území je velmi členité, tvořeno zejména údolím připomínajícím rokli, kterým protéká potok Syrovínka, jehož dva prameny jsou v katastru sousedních obcí. Z větší části je potok uměle sveden pod povrch, přibližně v polovině obce je vyveden na povrch a pokračuje dál směrem na obec Těmice. (Oficiální stránky obce Syrovín, ©2023)

6.1.5 Těmice

Obec Těmice se nachází v údolí asi 4 km severně od města Bzence. Patří k menším obcím v mikroregionu, tak jako například obec Domanín. Okolní kopce jsou také využívány zejména pro zemědělské účely. V katastru obce lze naléznout 2 rybníky, které jsou napojeny

na potok Syrovínka. Obec disponuje mateřskou školou. (Oficiální stránky obce Těmice, ©2023)

6.1.6 Žeravice

Obec Žeravice se také řadí ke středně velkým obcím mikroregionu. Nachází se 9 km východně od Kyjova na území, které historicky náleží do staré sídelní krajiny Moravského Slovácka. I katastr Žeravic je díky své poloze v Kyjovské pahorkatině hojně využíván pro zemědělské účely, zejména pak pro vinohradnictví. Což se také odráží na počtu místních vinařů. V obci se také nachází základní a mateřská škola. (Oficiální stránky obce Žeravice, ©2023)

6.2 Demografický rozbor území

Demografický rozbor území je brán z pohledu obyvatelstva, a to zejména, co se týče počtu obyvatel v jednotlivých obcích regionu a jeho věkové struktury. Výstupy z tohoto rozboru poslouží pro výběr vhodných doporučení pro rozvoj mikroregionu pro vybrané věkové skupiny.

6.2.1 Obyvatelstvo

Demografická situace v mikroregionu Bzenecko se vyznačuje stárnutím populace. Podle posledního sčítání lidu v roce 2021 byla průměrná věková hranice obyvatelstva 43 let. Z toho důvodu, že je zde nízká porodnost a relativně vysoký podíl seniorů, může to mít vliv na potřebu sociálních služeb a zdravotní péče. (ČSÚ, ©2023)

Počet obyvatel v obcích mikroregionu

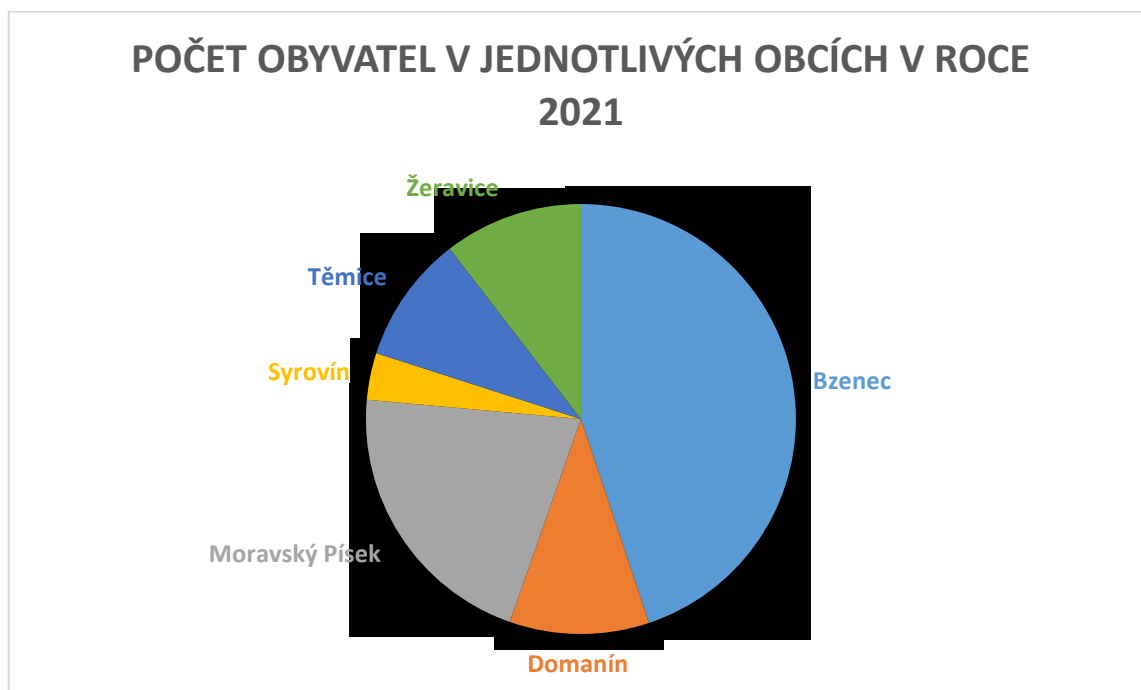
Z tabulky níže (tab. 1) je jasné, že vývoj počtu obyvatel v mikroregionu je kolísavý. Nejlépe jsou na tom aktuálně obce Bzenec a Těmice, tam počet obyvatel v posledních letech zaznamenal růst. Oproti tomu ostatní obce mají tendenci klesajícího počtu obyvatel. Tento vývoj je zřejmě způsoben malou atraktivitou obcí a nedostupností nových stavebních parcel. Svůj podíl na tom má i umístění mikroregionu, které je poměrně blízko krajskému městu, Brno, kam odchází mladší generace na vysokou školu a často v něm zůstává z důvodu zajímavějších pracovních nabídek. (ČSÚ, ©2023)

I přesto se však celkový počet obyvatel v celém mikroregionu zvyšoval, propad byl zaznamenán v roce 2021, kdy byl zřejmě způsoben pandemií covidu a menší porodností či migrací v mikroregionu.

Tabulka 1 Počet obyvatel v jednotlivých obcích regionu (vlastní zpracování dle ČSÚ)

Obec	2001	2017	2018	2019	2020	2021
Bzenec	4179	4331	4361	4389	4442	4303
Domanín	1042	1008	1030	1019	1017	1007
Moravský Písek	2153	2095	2099	2075	2070	2020
Syrovín	391	348	354	353	345	338
Těmice	863	909	899	908	923	920
Žeravice	1027	1013	1019	1022	1012	1002
Celkem	9655	9704	9743	9766	9809	9590

Z následujícího grafu (obr. 4) je vidět, že největší zastoupení v počtu obyvatel má město Bzenec, 4 303 obyvatel, a obec Moravský Písek s počtem obyvatel 2 020. Nejnižší počet obyvatel má potom obec Syrovín, necelých 400.

Obrázek 3 Graf počtu obyvatel v jednotlivých obcích v roce 2021 (vlastní zpracování dle ČSÚ)

Co se týče podílu starších obyvatel vůči dětem, dle údajů z konce roku 2021 jsou na tom stále nejlépe obce Domanín a Těmice, kde je patrné, že počet obyvatel starších 65 let je téměř srovnatelný s počtem dětí do 14 let. Obě dvě tyto obce mají také nejnižší věkový průměr obyvatel.

Mikroregion Bzenecko je mikroregionem s poměrně stabilním obyvatelstvem, kde se v posledních letech nevyskytly výraznější migrační toky.

V celém mikroregionu převládá věková struktura obyvatelstva v kategorii 15 – 64 let, a to se zastoupením 64,79%, dle tabulky níže (tab. 2) se také potvrzuje to, že obyvatelstvo mikroregionu stárne, neboť průměrný věk na jednoho obyvatele je 43,4 let.

Tabulka 2 Věková struktura obyvatel k 31.12.2021 (vlastní zpracování dle ČSÚ)

Obec, region	Obyvatelé věku 0 – 14 let		Obyvatelé věku 15 – 64 let		Obyvatelé ve věku 65 a více let		Průměrný věk
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	
Bzenec	580	13,48	2825	65,65	898	20,87	44,0
Domanín	170	16,88	645	64,05	192	19,07	41,8
Moravský Písek	275	13,61	1299	64,31	446	22,08	44,0
Syrovín	49	14,50	210	62,13	79	23,37	44,3
Těmice	158	17,17	597	64,90	165	17,93	40,8
Žeravice	115	11,48	636	63,47	251	25,05	45,6
Mikroregion	1347	14,05	6212	64,78	2031	21,17	43,4

6.3 Ekonomika

V mikroregionu nalezneme především malé podniky, a to v odvětví výrobních služeb či zemědělství. V zemědělství se jedná především o lesnictví, vinohradnictví a vinařství, což je dáno rozmanitou krajinou mikroregionu. Mezi hlavní „tahouny“ mikroregionu řadíme město Bzenec a Moravský Písek. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, ©2019)

I přesto, však mnoho obyvatel vyjíždí za prací mimo region, a to do nedalekých větších měst, jako je Kyjov, Veselí nad Moravou či Uherské Hradiště.

Problém, s kterým se mikroregion snaží vypořádat, jsou brownfieldy. Jedná se zejména o dřívější zemědělská družstva. Tyto plochy se snaží proměnit v plochy pro podnikání, tak aby byly řádně využity a nedocházelo k zástavbě dalších volných ploch. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, ©2019)

V některých obcích a městech v mikroregionu Bzenecko se nachází průmyslové zóny, které poskytují pracovní příležitosti pro místní obyvatelstvo. Některé obce jsou také turistickými centry, kde se nachází památky, kulturní a sportovní zařízení, restaurace a ubytování.

Z hlediska zaměstnanosti a průmyslové výroby se v mikroregionu Bzenecko vyskytuje výroba potravinářských výrobků, dále pak výroba stavebních materiálů, dřeva a nábytku, výroba kovových výrobků, elektrotechnická a strojírenská výroba. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, ©2019)

Mikroregion Bzenecko se snaží podpořit rozvoj regionu a zlepšení životních podmínek pro místní obyvatele prostřednictvím programů a projektů financovaných z Evropské unie a dalších zdrojů. Tyto programy se zaměřují na oblasti, jako jsou rozvoj cestovního ruchu, podpora malých a středních podniků, vzdělávání a rozvoj infrastruktury v oblasti dopravy, komunikace a technologií. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, ©2019)

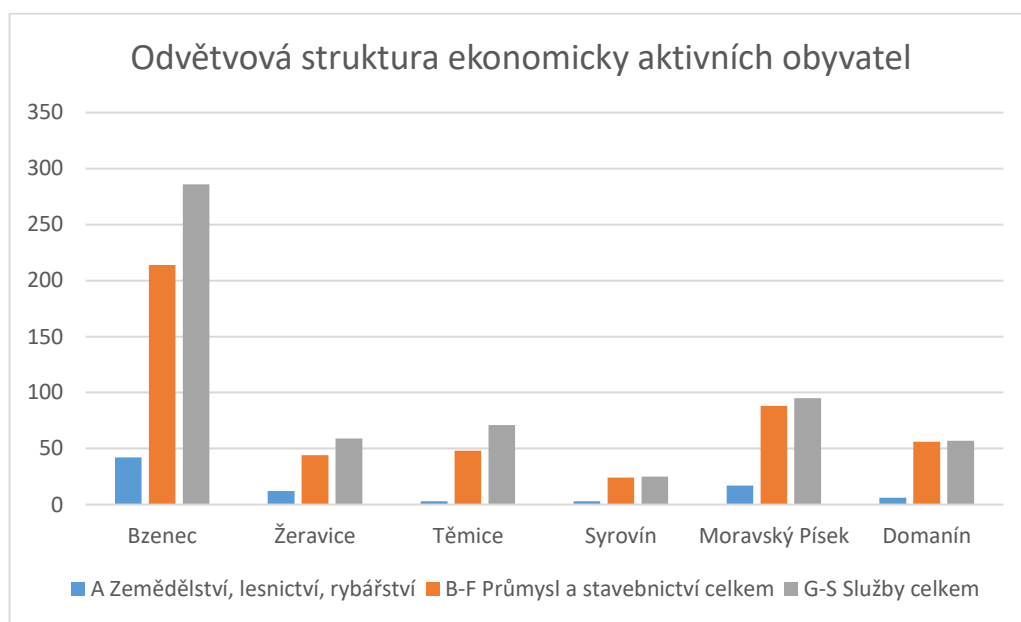
Tabulka 3 znázorňuje počet ekonomicky aktivních obyvatel ve vybraných oborech.

Tabulka 3 Odvětvová struktura ekonomicky aktivních obyvatel k 31.12.2022 (vlastní zpracování dle ČSÚ)

Podniky se zjištěnou aktivitou	Bzenec	Žeravice	Těmice	Syrovín	Moravský Písek	Domanín
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	42	12	3	3	17	6

B-F Průmysl a stavebnictví celkem	214	44	48	24	88	56
G-S Služby celkem	286	59	71	25	95	57
Celkem	542	115	122	52	200	119

Graf uvedený níže (obr. 5) doplňuje výše uvedenou tabulku. V mikroregionu pracuje nejvíce ekonomicky aktivních obyvatel v odvětví služeb, necelých 600 ekonomicky aktivních obyvatel a o sto méně v odvětví průmyslu a stavebnictví. V zemědělství je zaměstnáno necelých 100 ekonomicky aktivních obyvatel.

Obrázek 4 Graf odvětvové struktury ekonomicky aktivních obyvatel (vlastní zpracování dle ČSÚ)

6.4 Dopravní obslužnost, infrastruktura a cestovní ruch

Doprava a infrastruktura

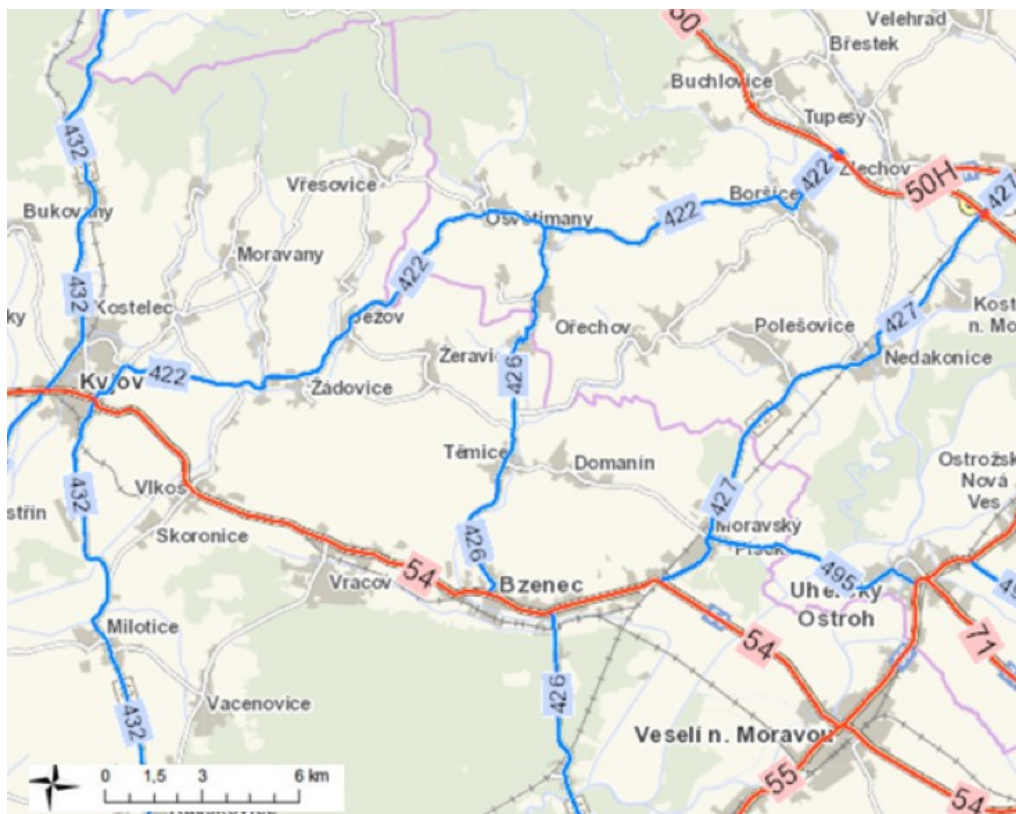
Mikroregion Bzenecko protíná několik důležitých dopravních tahů, které jej spojují zejména s krajským městem Brnem či dalšími většími městy v okolí.

Důležitým silničním tahem je silnice I/54, Slavkov u Brna – Nové Mesto nad Váhom, která mikroregion spojuje s městy Veselí nad Moravou a Kyjov. Jedná se o jednu z dopravních

tepen Slovácka. Dalšími významnými trasami jsou pak silnice II. třídy, které doplňují komunikace III. třídy a místní komunikace. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, 2019)

- silnice č. I/54 – v trase Slavkov u Brna – Nové Mesto nad Váhom
- silnice č. II/426 – v trase z Medlovic do Strážnice, protíná obce Syrovín, Těmice a Bzenec
- silnice č. II/427 – v trase ze Starého Města do Moravského Písku, aktuálně se podél ní buduje nová dálnice D55
- silnice č. II/495 – v trase z Moravského Písku do Brumova-Bylnice (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, 2019)

Vesnice Žeravice a Domanín spojují okolní obce pak silnice III. třídy, jak znázorňuje následující obrázek (obr. 6)

Obrázek 5 Silniční síť v mikroregionu (Geoportál silniční a dálniční sítě ČR, ©2023)

Česká republika je známá rozsáhlou železniční sítí, která není bohužel v posledních letech plně využívána. V tomto mikroregionu však zajišťuje důležitý způsob dopravy, který využívají nejen jeho obyvatelé pro dopravu do zaměstnání, ale především i turisté. České

dráhy umožňují převoz cyklistických kol, což je pro turisty jednoduchá varianta, jak objevit co nejvíce zajímavostí daného kraje a zároveň u i možnost využití nabídek vinných sklepů.

Díky železniční trati č. 330 Přerov – Břeclav a č. 340 Brno – Kyjov – Uherské Hradiště, viz obrázek níže (obr. 7), je zajištěna v mikroregionu dostatečně slušná dopravní obslužnost. Týká se to zejména města Bzenecké, které protíná trať č. 340 a obce Moravský Písek, kterou protíná trať č. 330. Ostatní obce se musejí spolehnout na dopravu k železničnímu termínu pomocí autobusové dopravy či vlastního automobilu. (České dráhy, ©2016)

zd

Obrázek 6 Železniční síť jihomoravského kraje (České dráhy, ©2016)

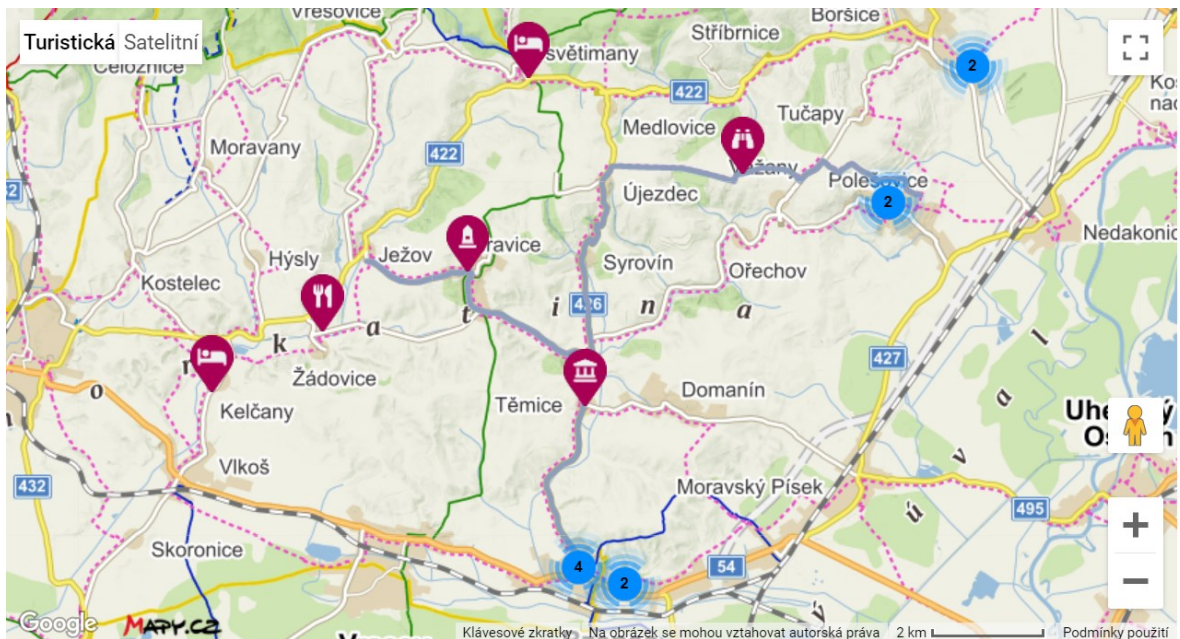
V mikroregionu Bzenecko existuje řada cyklostezek, které umožňují cyklistům prozkoumat okolí. Většina cyklostezek je vhodná pro rekreační jízdu, ale jsou zde také trasy pro cyklistické nadšence, kteří hledají výzvu. Mikroregion má z tohoto pohledu nabídku, jak pro rodiny s dětmi, tak pro sportovní nadšence.

Významnou sítí jsou Moravské vinařské stezky (viz obr. 8), do kterých je mikroregion zapojen a je tak součástí turistického produktu krajského měřítká. Tento projekt spojuje rozvoj gastroturistiky společně s poznáváním kulturního dědictví kraje. (Moravské vinařské stezky, ©1996-2023)

Obrázek 7 Označení vinařské stezky Bzenecká (Moravské vinařské stezky, ©1996-2023)

Páteří stezkou je Moravská vinařská – Slovácko, na niž jsou dále napojeny okruhy Bzenecká (obr. 9), Strážnická a Uherskohradištská.

Obrázek 8 Mapa vinařské stezky Bzenecká (Moravské vinařské stezky, ©1996-2023)

Hromadná doprava (mapa viz obr. 10) v celém mikroregionu je pak zastřešena Integrovaným dopravním systémem Jihomoravského kraje (IDS JMK), konkrétními dopravci v této síti jsou České dráhy a.s., VYDOS BUS a.s. a ČSAD Kyjov Bus a.s.. (Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje, ©2020)

Obrázek 10 Zámek ve Bzenci (Oficiální informační stránky města Bzenec, ©2023)

- Kostel sv. Jana Křtitele v Bzenci – kostel v barokním stylu, který zdobí obec od 18. století, je významnou kulturní památkou v regionu.
- Kaple sv. Floriána a Šebestiána – zmínky o kapli na území města nalezneme již od roku 1703. Stavba byla v průběhu let několikrát poničena vichřicemi, blesky, a nakonec zničena v roce 1945 ustupujícími německými vojsky. Z kaple zbyly jen ruiny a místu se začalo říkat „Starý hrad“. Město Bzenec se rozhodlo nechat postavit novou kapli v roce 2016. Kaple sv. Floriána a Šebestiána byla dostavena v roce 2018 a otevřena veřejnosti. Dnes je oblíbena mezi místními i turisty a opět dominantou Bzence.
- Zámecké sklepy – Zámecké vinařství Bzenec se zasloužilo o opravu historických zámeckých sklepů a dnes je aktivně využívá nejenom k uskladnění vína (obr. 12), ale také k pořádání prohlídek a degustací. Zajímavostí zámeckých sklepů je výroba prvního šumivého vína v Čechách a na Moravě roku 1876 pomocí metody druhotného kvašení v lahvi. (Oficiální informační stránky města Bzenec, ©2023; Zámecké vinařství Bzenec, ©2011 - 2019)

Obrázek 11 Zámecké sklepy (Zámecké vinařství Bzenec, ©2011 - 2019)

Celý mikroregion tedy nabízí řadu zajímavých aktivit pro turisty. Turisté mohou navštívit nejenom výše zmíněné historické památky, ale díky rozmanitému rázu krajiny mohou vyzkoušet aktivity jako cykloturistika, vodní sporty nebo rybaření.

Celkově lze tedy říci, že mikroregion Bzenecko má potenciál pro rozvoj cestovního ruchu a může být zajímavou destinací pro turisty, kteří hledají odpočinek v krásné přírodě a poznání kulturního dědictví regionu.

6.5 Vybavenost obcí a služby mikroregionu

6.5.1 Bydlení

Mikroregion Bzenecko nabízí mnoho možností pro bydlení. Největším městem v mikroregionu je Bzenec, který má širokou nabídku bytů i rodinných domů. V městě je možné najít novostavby i starší byty a domy, které jsou v různém stavu rekonstrukce. V okolních obcích je situace podobná, ovšem nedisponují takovým množstvím pozemků. I přesto v obcích stavba nových domů probíhá, je regulována do takové míry, aby domy zapadaly do venkovského rázu. I když není nových pozemků mnoho, je zde snaha buďto o rekonstrukci původních domů nebo pokud už to jejich stav nedovoluje, jsou zbourány a nahrazeny domy novými. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, 2019)

6.5.2 Školství a vzdělávání

Ve všech zmíněných obcích mikroregionu jsou zřízeny mateřské školy. Základní školy s oběma stupni jsou pak ve Bzenci, Moravském Písku a Žeravicích. V Domaníně se nachází základní škola pouze s prvním stupněm. Střední školu a učiliště lze nalézt ve městě Bzenec. Další střední školy jsou k dispozici pak v okolních městech Veselí nad Moravou nebo Kyjov. Ve Bzenci se také nachází základní umělecká škola.

6.5.3 Zdravotnictví

Největší zdravotnické zázemí se nachází ve Bzenci. Kromě praktických lékařů pro děti i dospělé jsou zde zabezpečeny i obory zubního lékařství. V Moravském Písku pak praktičtí lékaři a gynekologie. Do obcí Domanín, Těmice a Žeravice pak několikrát týdně dojíždí praktičtí lékaři. Pro náročnější zákroky jsou k dispozici nemocnice v okolních městech.

6.5.4 Sociální péče

Domem s pečovatelskou službou disponuje město Bzenec a Moravský Písek. V obci Těmice se nachází domov pro seniory (bez pečovatelských služeb). Tato stavba je z části využívána také jako startovací byty pro mladé.

6.5.5 Kultura, sport a volnočasové aktivity

Každá z obcí z mikroregionu má k dispozici různá kulturní a sportovní zařízení, jako jsou tělocvičny, sportovní haly, venkovní i kryté bazény, kulturní domy nebo sokolovny. Řada z těchto zařízení je využívána pro obě odvětví současně.

Jelikož je mikroregion úzce spjat s vinohrady a vínem, samozřejmostí jsou také kulturní akce, jako košty vína, typické zejména v jarních měsících, dny otevřených sklepů či vinobraní. V menších obcích mikroregionu jsou pak tradiční lidové slavnosti, jako jsou hody. Další akce, které stojí za zmínku, jsou pak v zimním období plesy – hasičské, myslivecké, školní či maškarní. Pro děti pak dětské maškarní karnevaly. V jarním období pak pálení čarodějnic, v létě zejména venkovní letní zábavy.

Zvláštním typem akcí jsou pak akce, které jsou tematicky zaměřené. Pro děti například pohádkové lesy, pro všechny věkové kategorie pak gulášpárty či řízkobraní, jenž se mohou sami občané zúčastnit a soutěžit tak o nejlepší pokrm.

V podzimních měsících se pak mohou občané pochlubit svými výpěstky ze zahrad a polí na místních výstavách těchto plodin.

Celkově lze tedy říci, že mikroregion Bzenecko má relativně dobrou infrastrukturu v různých oblastech, což přispívá k lepší kvalitě života obyvatel.

6.6 Životní prostředí

Mikroregion je posazen zejména do nížiny Dolnomoravského úvalu, je však obklopen Kyjovskou pahorkatinou a protéká jím řeka Morava.

V nejnižší nadmořské výšce 170 – 180 m n. m. leží Bzenec a Moravský Písek. Obě tyto obce jsou situovány v jižní části regionu, kterou protínají i hlavní komunikace. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, 2019)

Členitější krajinu můžeme nalézt v severní části mikroregionu, která je tvořena pahorkatinou – Horní hory 292 m n. m. a Domanínský kopec 312 m n. m.. Využívána je zejména pro zemědělskou činnost, z větší části je osázena vinohrady. Obec Žeravice je pak nejvýše položenou obcí z celého mikroregionu (375 m n. m.). (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, 2019)

V těsné blízkosti města Bzence se nachází národní přírodní památka Váté písky, která navazuje na rozsáhlé území Doubravy, jinak známé jako Moravská Sahara. Nejedná se však o poušť jako takovou, ale o biotop, který byl historicky zalesněn převážně dubovým porostem (odtud název Doubrava). Na počátku 19. století bylo území však vykáceno a písčité podloží odkryto. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, 2019)

Váté písky je pruh široký až 60 m a dlouhý 5,5 km, který se rozprostírá z obou stran železniční tratě Přerov – Břeclav. Tato oblast byla zachována díky výstavbě trati a tvořila především protipožární pás pro provoz parních lokomotiv. (Oficiální informační stránky města Bzenec, ©2023)

Celá oblast Moravské Sahary, v jejíž těsné blízkosti se nachází i přírodní památka Osypané břehy, se dočkala v 19. století znovuzalesnění a to díky lesníkovi Janu Bedřichu Bechtelovi, který ji nechal osadit borovicemi. Díky tomu byly pohyblivé písčité přesypy zpevněny. (Oficiální informační stránky města Bzenec, ©2023)

V roce 2012 zachvátil tuto oblast rozsáhlý požár, u kterého se vystřídal více než 250 hasičských jednotek z celé ČR. Díky vyschlému prostředí a také silnému větru se požár neřízeně šířil po celém území Doubravy. Tento požár zničil podstatnou část lesů a ohrozil výraznou část biotopu. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, 2019)

Potok Syrovínka, který protéká částí mikroregionu, ústí přímo do řeky Moravy a zajišťuje odvodnění jižní části mikroregionu. V severní části je to potok Hruškovice, který protéká převážně na území obce Žeravice a ústí do Kyjovky. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, 2019)

V mikroregionu, zejména na území Bzence, se nachází i několik vodních nádrží. V katastru obcí Těmice, Moravský Písek a Syrovín pak můžeme nalézt několik rybníků. V letních měsících jsou pak z důvodu sucha velmi málo naplněny.

Území mikroregionu je téměř každoročně sužováno periodami sucha, což přispívá k větrné erozi. Proti té je potřeba realizovat vhodná opatření, aby nedocházelo k odnosu jemných částic orné půdy. Toto má vliv nejenom na kvalitu orné půdy, ale také kvalitu ovzduší, které může být těmito částicemi znečištěno. (Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko, 2019)

Proto by bylo vhodné pro tyto problémové plochy orné půdy najít jiné využití. Například výsadba sadu, vinic, pastvin či lesního porostu.

Současně také probíhá obnova mezí, alejí či výsadby větrolamů, které mají zabránit další erozi půdy.

6.7 SWOT analýza mikroregionu Bzenecko

Výsledky ze socioekonomické analýzy jsou shrnuty do SWOT analýzy.

Tabulka 4 SWOT analýza mikroregionu Bzenecko (vlastní zpracování)

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Silné zemědělské a potravinářské odvětví v regionu</p> <p>Zajímavé historické památky a církevní budovy</p> <p>Hustá síť cyklostezek</p> <p>Realizace zavedených kulturních akcí</p> <p>Kulturní akce podporující zachování lidových tradic</p> <p>Krásné a klidné prostředí s množstvím zeleně a přírodních krás</p>	<p>Omezené možnosti pro rozvoj průmyslové výroby</p> <p>Nedostatečná propagace a marketingová strategie mikroregionu</p> <p>Nedostatečná podpora místních produktů</p> <p>Chybějící označení turisticky zajímavých míst</p> <p>Nedostatek gastronomicky zajímavých služeb</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>Rozvoj cestovního ruchu a gastronomie</p> <p>Využití strategické polohy pro nové investory</p> <p>Zlepšení propagace mikroregionu</p> <p>Posílení hromadné dopravy během kulturních akcí</p> <p>Spolupráce veřejné správy a soukromého sektoru</p> <p>Podpora agroturistiky</p> <p>Rostoucí trend aktivního odpočinku</p> <p>Podpora regionálního rozvoje ze strany státu a EU fondů</p>	<p>Negativní vlivy změn klimatu na krajinu</p> <p>Omezené finance na rozvoj a investice v mikroregionu</p> <p>Konkurence s okolními obcemi a městy v oblasti cestovního ruchu a podnikání</p> <p>Odchod mladých vzdělaných lidí z mikroregionu</p> <p>Přesun výroby/realizace služeb mimo území mikroregionu a s tím související zvýšení nezaměstnanosti</p>

7 ROZHOVORY

Pro analýzu místních aktérů byla zvolena metoda rozhovorů. Při výběru zástupců byla snaha oslovit každého zástupce místních aktérů, a to i z pohledu věkového zastoupení.

Místní aktér 1

Máte povědomí o tom, že existuje svazek obcí – Mikroregion Bzenecko?

Ano, mám. Zahlédl jsem logo a nápis mikroregionu na některých plakátech a pak určitě na stanech, které byly postavené na některých akcích.

Jak vnímáte aktuální atmosféru v obci samotné a nejbližších okolních obcích, které spadají do mikroregionu Bzenecko? Kde vidíte nedostatky? Ať už se jedná o zdravotnictví, vzdělávání apod?

V obci Bzenec vnímám, že se obyvatelé rozdělili na 2 tábory. To z důvodu nedávného referenda týkajícího se prodeje bzeneckého zámku. Ačkoliv nejsem obyvatelem Bzence, byl jsem na straně, která volila, aby se zámek prodal, jelikož si nemyslím, že obec má dostatek prostředků na potřebnou rekonstrukci samotného zámku a okolních budov. Osobně se mi líbil návrh společnosti Zámecké vinařství Bzenec, která vedle zámku sídlí, chtěla tuto nemovitost odkoupit a měla návrh na rekonstrukci, na kterou, na rozdíl od obce, prostředky má.

Dále vnímám jako nedostatky v okolních obcích hlavní pozemní komunikace, kterou jsou v dezolátních stavech. To hlavně v obci Těmice, kde denně tuto silnici využívám, jelikož zde žiji, dále Domanín a také Syrovín a Žeravice. Dále k obcím nemám asi žádné výtky.

Zajímáte se aktivně o dění v mikroregionu – a to nejenom na poli kultury, zábavy, ale v ostatních odvětvích?

Aktivně se zapojuji každoročně v Těmicích na hodech. Bohužel posledních pár let se tato akce nekonala z důvodů pandemie. Mám rád tuto tradici, a pokud to je možné, chodím do průvodu v kroji.

Snažím se také navštěvovat různé kulturní akce, ať už v Těmicích, tak i ve Bzenci, jako je například každoroční bzenecká pout', kde se na nádvoří již zmíněného zámku pořádá folklorní akce, kterou pořádá folklorní soubor ze Bzence nebo třeba vinobraní ve Bzenci.

Jak se jako řádový občan dovídáte o dění v regionu? Jaké kanály využíváte?

Nejvíce asi od přátel. Hodně informací zahlédnu ale také na internetu, hlavně na Facebooku. Občas ale narazím na něco i na místním infokanálu v televizi.

Místní aktér 2***V čem spočívá hlavní cíl celého mikroregionu?***

Mikroregion byl založen s cílem spolupráce obcí, a to především pro získávání dotací, které byly určeny pro mikroregiony a malé svazky obcí a také pro společné projekty mikroregionu.

Myslíte si, že mají obyvatelé daného území poněti o jeho existenci?

Určitě ano, jako mikroregion vlastníme majetek, zejména pak párty stany a sety laviček a stolů, které jsou všem obcím mikroregionu k dispozici při pořádání kulturních akcí. Všechen tento majetek je opatřen nápisem Mikroregion Bzenecko, takže minimálně na těchto akcích mají možnost občané vidět, že se mikroregion podílí na účasti.

Jak vnímáte místní aktéry? Je z jejich strany zájem o spolupráci? Mají možnost se zapojit do dění a rozvoje mikroregionu?

Zájem určitě je, a to pak zejména ze strany spolků, které sehrávají největší roli. Ať jsou to dobrovolní hasiči, myslivci, sokoli a rybáři. Ti všichni se aktivně zapojují do pořádání kulturních akcí.

A mimo oblast kultury, zajímají se spolky například o oblast vzdělávání, dopravy, životního prostředí? Jsou případně součástí meetingů, které se konají v rámci mikroregionu.

Bohužel zatím moc zájem o jiné odvětví neprojevily, spíše jen v oblasti kultury. Co se týče meetingů, dříve projevíli zájem místní podnikatelé a někteří zástupci spolků, ovšem po vyčerpání dotací jejich zájem opadl.

Plánujete výstavbu kanalizace, v jaké fázi se nyní nacházíte? Je tento projekt součástí programu mikroregionu?

Ne, tento projekt se týká Dobrovolného svazku obcí Syrovínka, jehož součástí je obec Těmice, Domanín a Syrovín. V těchto obcích bude vybudována kanalizace, která bude svedena do ČOV ve Bzenci. Aktuálně proběhlo výběrové řízení na dodavatele. Jakmile budou uzavřeny všechny formality, započne realizace.

Dříve jste zmínil, že se svazek možná rozpadne, v čem vidíte nedostatky nebo co je hlavní příčinou? Je to z důvodu, že již byly naplněny cíle dřívějšího programu svazku?

Hlavním důvodem jsou finance. Už bohužel byly vyčerpány všechny dotace, které dříve na podporu a fungování mikroregionu byly poskytovány. Jedná se zejména o dotace na manažera mikroregionu, který se staral o veškerý majetek, zveřejňování informací, prostě chod celého mikroregionu v administrativní rovině. Dnes si tohoto manažera musí obce platit samy a dospěly k závěru, že raději by tyto finance využily jinak. Nevidí už prosperitu a návratnost této investice. Týká se to hlavně větších obcí mikroregionu, jako je město Bzenec nebo Moravský Písek. Raději si zažádali o dotace samostatně a byli schopni je i získat. To bylo také důvodem odchodu obce Vracov, která byla dříve také součástí mikroregionu.

Není to tedy o tom, že by byly naplněny všechny cíle, ale spíše o těch financích a možnostech. Celý mikroregion byl v podstatě založen za účelem kulturně-sociálních vazeb.

Sledujete aktuální vyhlášené výzvy nových OP? Plánujete se zapojit do některé z nich?

Ano, toto všechno zajišťuje manažerka mikroregionu, která sídlí v informačním středisku ve Bzenci. Hlídá dotační tituly a stará se o veškerý chod mikroregionu. V blízké době nás čeká setkání zástupců mikroregionu, kde budou představeny vhodné výzvy operačních programů, které bychom mohli jako mikroregion využít. Dříve byly tyto dotace využity zejména na opravu kostelů v obcích, a to ve Bzenci a Syrovíně. A také pro nákup zmíněných stanů.

Oslovili jste v poslední době nějaké nové místní aktéry ke spolupráci? Či pokračujete ve spolupráci se stávajícími spolky?

Aktuálně pokračujeme ve spolupráci s partnery a spolky, se kterými již spolupracujeme delší dobu. Není zde nyní trend, že by se zakládaly spolky nové nebo vznikala nějaká další uskupení. Většina aktivních obyvatel, kteří mají zájem o rozvoj, jsou součástí nějakého spolku.

Místní aktér 3

Jak vnímáte aktuální atmosféru v obci samotné a nejbližších okolních obcích, které spadají do mikroregionu Bzenecko? Kde vidíte nedostatky? Ať už se jedná o zdravotnictví, vzdělávání apod?

Co se týče atmosféry v celém mikroregionu, tak to bohužel nemohu posoudit, jen občas něco zaslechnu na zasedání zastupitelstva. Co však posoudit mohu, je atmosféra v obci. Tady jsem se narodila a žiju zde celý svůj život a dříve musím říct, že nám okolní obce záviděly. Záviděly to, co jak tu lidé uměli domluvit, co všechno se v obci dělo, a to nejenom kultura, ale co vše se v obci opravilo, vystavělo apod. Nyní je obec rozdělena na 2 tábory a atmosféra je občas napjatá. Co však oceňuji, že je zde spousta kulturních akcí.

Co mi taky vadí, je to, že dříve byl v obci pořádek. Teď je tu spousta nových obyvatel, kteří úplně nerespektují nepsaná pravidla, která v obci byla. Taky už z obecního úřadu chybí takový jakýsi dozor. A pokud se mi něco nelíbí, vznesu své podněty na zasedání zastupitelstva.

Chybí mi tu také lepší sociální a zdravotní zázemí. Bydlím aktuálně v Domově pro seniory, který je bez tohoto zázemí. (pozn. Domov pro seniory, kteří jsou schopni se sami o sebe postarat. Ubytování je ve formě bytových jednotek.). Potřebovali bychom nějaký odborný personál, který nám zajistí dovoz léků, nákupu či jiných potřeb. Zatím se mi snaží pomáhat rodina.

Jak se jako řádový občan dovídáte o dění v regionu? Jaké kanály využíváte?

Nejčastěji se informace dozvídám s místního infokanálu, plakátů či sleduji vývěsky obecního úřadu. Také se spoustu informací dovím od ostatních občanů, rodiny či přátel. Modernější způsoby už vzhledem ke svému věku nevyužívám.

Dříve jste se aktivně podílela na rozvoji kulturního života v obci, jak nyní vnímáte ostatní aktéry?

Popravdě špatně, nebudu lhát. Vadí mi přístup mladších generací, které se snaží lidové tradice zmodeznizovat a berou vše na lehkou váhu. Neváží si rad a dědictví v podobě krojů a tradic, které se my starší snažíme stále udržovat a předávat dál. Najde se pár jedinců, kteří se snaží tradice udržet a jsou pro to nadšení a zapálení.

Musím však pochválit stávající kulturní komisi a další občany, kteří se snaží tradice a kulturu udržet. Chválím jejich nápady a aktivitu.

Byla jste v poslední době oslovena ke spolupráci? Jak se jako senior vnímáte v aktuální společnosti? Byl projeven zájem ze strany aktérů o Vaši pomoc?

Často se na mě tito lidé obrací, o radu, jak mají hody či dožínky vypadat a jak je vést. Díky mým zkušenostem a podkladům, které mám stále schované, jim ráda poradím a pomohu. Co však již odmítám, tak je moje aktivní účast na těchto akcích. Raději vše sleduji zpovzdálí.

Co se mi však podařilo, byla v nedávné době výstava místních lidových krojů. Představila jsem svůj návrh vedení obce, a to s tím nadšeně souhlasilo. Společně s kamarádkou jsme tedy zapůjčily všechny druhy krojů od spoluobčanů a přichystaly jsme tuto výstavu, kde jsme tyto kroje prezentovaly a doplnily je ještě starými fotografiemi.

Výstava měla velký úspěch nejenom u spoluobčanů, ale také v širokém okolí.

Místní aktér 4

Máte povědomí o tom, že existuje svazek obcí – Mikroregion Bzenecko?

Ano, mám. Víím, že je naše obec v tomto sdružení. Svazek díky tomu dostal dotace, ze kterých byly opraveny například některé kostely a „Starý hrad“ ve Bzenci.

Jak vnímáte aktuální atmosféru v obci samotné a nejbližších okolních obcích, které spadají do mikroregionu Bzenecko?

Upřímně atmosféru moc nevnímám. Nemám bohužel dostatek času se zabývat se mezilidskými vztahy ostatních. Denně se od svých zákazníků dozvídám nepřehledné množství informací, které se snažím filtrovat. V okruhu své rodiny a přátel se snažím těmito tématům vyhýbat.

Kde vidíte nedostatky? Ať už se jedná o zdravotnictví, vzdělávání apod?

Nedostatky vidím především v zvelebování okolní krajiny. Vadí mi úbytek stromů podél cest, také neudržovaná pole v okolí. Chybí mi zde i kvalitní cesty nebo cyklostezky, abychom mohli s manželem bezpečně vyrazit na výlet na kole.

Zajímáte se aktivně o dění v mikroregionu – a to nejenom na poli kultury, zábavy, ale v ostatních odvětvích?

Za mě je to převážně v oblasti kultury a zábavy. Pokud je to možné, snažíme se s rodinou navštívit většinu kulturních akcí u nás v obci. U některých akcí se i aktivně zapojujeme. V případě hodů či dožínků se zúčastníme krojovaného průvodu, v případě plesů se snažíme o sponzorskou podporu.

Jak se jako řádný občan dovídáte o dění v regionu? Jaké kanály využíváte?

Nejčastěji spoustu informací najdeme na internetu, konkrétně facebooku. Dále pak na místním infokanálu nebo na plakátech. Díky své práci se spoustu informací dozvím také od ostatních lidí.

Místní aktér 5

Máte povědomí o tom, že existuje svazek obcí – Mikroregion Bzenecko?

Ano, o svazku obcí vím. A to především díky své profesi.

Jak vnímáte aktuální atmosféru v obci samotné a nejbližších okolních obcích, které spadají do mikroregionu Bzenecko? Kde vidíte nedostatky? Ať už se jedná o zdravotnictví, vzdělávání apod?

Ač už na území mikroregionu delší dobu nežiji, stále se sem vracím, protože zde mám rodinu a přátele. Atmosféru nyní vnímám jako velmi rozpolcenou. Vzpomínám si, že mezi jednotlivými obcemi byla vždy rivalita, nyní jsou však i obce samotné rozděleny na více táborů. Z mého pohledu je hlavním důvodem to, že se v obcích vyměnila spousta lidí na vedoucích pozicích. A ne vždy tato změna byla příznivá. Dalším důvodem je také to, že dochází k mezigeneračním konfliktům. Chápu, že mladší generace chce akce jiného typu nebo lpí na jiných hodnotách. Ovšem vždy by se měl najít kompromis.

Nedostatků je v mikroregionu několik, špatný stav vozovek, zdravotnictví je také na slabé úrovni. Díky tomu, že se ráda věnuji cyklistice, bych uvítala více cyklostezek nebo alespoň lepší stav těch stávajících. Vyzdvihnout mohu v tuto chvíli asi jen kulturní a společenské akce.

Zajímáte se aktivně o dění v mikroregionu – a to nejenom na poli kultury, zábavy, ale v ostatních odvětvích?

Ano, zajímám. Jak už jsem zmínila, jedná se o můj rodný kraj, do kterého se vždy velmi ráda vracím. Díky své rodině a přátelům ráda navštěvuji kulturní a společenské akce všech druhů. Zejména pak mé děti se snaží aktivně zapojovat do organizace těchto akcí. Rády se účastní hodů, na které oblékají tradiční kroje. Mají zde spoustu kamarádů, se kterými je pojí stejné zájmy.

Co se týče ostatních odvětví, díky své profesi se na mně často obrací spousta občanů s prosbou o radu či pomoc.

Jak se dovídáte o dění v regionu? Jaké kanály využíváte?

Spoustu informací mi předá právě rodina či přátelé. Dále pak díky dnešním technologiím využívám facebookové či webové stránky obcí. Občas také zahlédnu nějaké plakáty, když mikroregionem projíždím.

8 ANALÝZA MÍSTNÍCH AKTÉRŮ

Tak jako je uvedeno v kapitole 4, místní aktéry můžeme rozdělit do několika skupin.

Zájmové spolky a sportovní spolky

Mezi místními aktéry mikroregionu Bzenecko dominují zejména zájmové spolky, které jsou činné v každé ze zmíněných obcí. Za zmínku stojí například sbory dobrovolných hasičů, které vedou děti a mládež k hasičskému sportu, podílí se na organizaci Dětských dnů, pořádají hasičské plesy či letní zábavy. Dalšími důležitými spolky jsou myslivecká sdružení, která se starají nejenom o zvěř ve svých honitbách, ale také o ráz místní krajiny. Spolupracují s místními zemědělci, snaží se vychovávat mladší generace, zapojují se do již zmíněných Dětských dnů či pořádání plesů a zábav. Podobně zaměřeny jsou i spolky rybářů, které pořádají výlovy rybníka či noční rybářské závody.

Dalšími spolky, jež mají spojitost nejenom s kulturními akcemi, ale i přírodou jsou České zahrádkářské svazy, spolky vinařů, Český svaz včelařů ZO Bzenec či skautské oddíly, které zajišťují volnočasové vyžití nejenom pro děti a mládež, ale i dospělé. Vedoucí těchto oddílů vedou jak klasické skautské oddíly, tak i kroužky různých zaměření, jako je keramika, šití aj.

Jelikož je mikroregion bohatý na lidové tradice a zvyky, dalšími tematickými spolky jsou folklorní soubory, které se zaměřují na místní tance a písně. Řadí se mezi ně soubor Bzenecké Drmolice, soubor písní a tanců Bzenčan, pěvecký sbor Jaroslav, mužský pěvecký sbor Florián či dětský folklorní soubor Písečánek.

Nejmladší občané s jejich maminkami pak mohou navštěvovat mateřská centra či dětské klubíky, senioři se pak rádi setkávají v rámci Klubů seniorů.

Z oblasti sportu jsou to pak zejména spolky typu Sokol nebo Orel či sportovní kluby, které zastřešují sportovní aktivity jako je fotbal, box, florbal, atletika a další pohybové aktivity pro všechny věkové kategorie občanů.

Celý mikroregion, po sportovní stránce, žije především fotbalem. Nejvíce aktivní kluby jsou pak ve městě Bzenci a v obcích Moravský Písek a Těmice. Kluby zde mají dostatečně velkou základnu hráčů všech věkových kategorií, od přípravek těch nejmenších, až po týmy statných mužů.

V Těmicích je také aktivně činný klub boxu, jehož odchovanci získali již řadu národních ocenění.

Jednota Orel Domanín se pak zaměřuje převážně na atletické disciplíny a florbal. Tyto aktivity jsou určené zejména pro děti, které navštěvují základní školu. Mezi členy se řadí děti zejména z obce Domanín, Těmice a Moravský Písek.

Většina spolků, která se zapojuje do rozvoje mikroregionu především pořádáním různých kulturních a společenských akcí, předpokládá i určitých zisk. Tento zisk však není použit pro uspokojení potřeb jednotlivých členů, ale především pro další fungování spolku. Z těchto prostředků pak spolky pořizují majetek nový či zajišťují opravu a údržbu toho stávajícího nebo využívají tyto prostředky pro konání dalších akcí.

Podniky a podnikatelé

Dalšími důležitými místními aktéry jsou podniky a podnikatelé. V mikroregionu se nachází několik větších výrobních podniků, jejichž zaměření je převážně v odvětví stavebnictví. Například podniky vyrábějící plastová a hliníková okna či podnik s hutním materiálem.

Dále jsou to potravinářské podniky, zejména pak konzervářské, které se specializují na výrobu konzervované zeleniny. Jeden z těchto podniků však bude během druhého pololetí roku 2023 uzavřen, a to z důvodu zvyšujících se nákladů a restrukturalizace.

Z potravinářských podniků je třeba také zmínit podniky vinařské, které jsou v oblasti mikroregionu historicky zakotveny. Ať už se jedná o větší podniky typu Zámecké vinařství Bzenec s.r.o. či Chateau Bzenec nebo další drobná vinařství, která lze nalézt na celém území mikroregionu. Dalším významným podnikem jsou také Bzenecké octárny, které fungují již více než 100 let. V mikroregionu se nachází i 2 domácí pivovary.

V katastru obce Těmice se nachází podnik, který zajišťuje svoz, likvidaci a uložení odpadů. Součástí areálu firmy je skládka smíšeného odpadu, třídírna odpadu plastového a papírového a také kompostárna. Celá tato firma je stoprocentně vlastněna městy a obcemi regionu Kyjovska.

Kromě výše zmíněných větších podniků se v mikroregionu nachází řada dalších menších podniků či podnikatelů ve všech možných odvětvích, zejména pak ve službách.

Všechny tyto podniky se zapojují do rozvoje mikroregionu nejenom tím, že zajišťují pracovní místa pro obyvatele mikroregionu, ale také například tím, že ve formě sponzorství přispívají na různé kulturní akce.

Státní správa (obce)

Důležitým místním aktérem jsou pak obecní nebo městské úřady samotné. Je v jejich zájmu, aby řádně zajišťovali správu obce a poskytovali občanům veškeré potřebné služby a informace. V kompetencích obce je tak například evidování obyvatel, odpadové hospodářství, stavební řízení apod. Všechny tyto služby jsou základem, od kterého se poté odráží další rozvoj obce. Dalším aspektem je podpora místních podnikatelů, výzva ke spolupráci s nimi a dalšími neziskovými organizacemi.

Dochází zde k také propojení s občany, kdy vzájemná komunikace mezi zástupci obecního úřadu a obyvateli samotnými vede k dalším podnětům a nápadům. Ať už prostřednictvím veřejných zasedání zastupitelstva obce, tak například anketami či dotazníky.

Celkově lze říci, že obecní úřad má zodpovědnost za mnoho aspektů správy a rozvoje obce a měl by pracovat s ostatními místními aktéry, aby dosáhl společných cílů a zlepšil životní prostředí v obci.

Obyvatelé mikroregionu

V neposlední řadě jsou to samotní obyvatelé celého mikroregionu. Ti svým hlasováním v místních volbách a svými názory a podněty přispívají k utváření strategií a rozhodnutí týkající se rozvoje mikroregionu a obcí v něm.

9 IDENTIFIKACE HLAVNÍCH BARIÉR ROZVOJE MIKROREGIONU BZENECKO

Na základě výše uvedené socioekonomické analýzy, uskutečněných rozhovorů s místními aktéry a vlastních znalostí a povědomí o celém oblasti mikroregionu, byla stanoveny následující hlavní bariéry rozvoje:

- udržení kvality životního prostředí,
- podpora stávajícího kulturního a společenského života,
- bezpečnější cesty pro cyklisty a turisty,
- kvalitní a dostupná zdravotní a sociální péče pro všechny,
- zlepšení povědomí a prestiže mikroregionu,
- spolupráce s podnikovou sférou,
- rekonstrukce zámku ve Bzenci.

10 NÁVRHY NA ROZVOJ MIKROREGIONU VE SPOLUPRÁCI S MÍSTNÍMI AKTÉRY

V následující kapitole, jsem na základě stanovených hlavních bariér vydefinovala doporučení pro rozvoj mikroregionu.

Tato doporučení jsou v souladu se strategickými plány jednotlivých obcí a samotného mikroregionu pro roky 2018 – 2026.

Doporučená doba realizace těchto opatření je pro roky 2023 – 2026, za předpokladu, že mohou být využity výzvy aktuálních operačních programů pro období 2021 – 2027. Všechna tato doporučení je možné také realizovat z rozpočtů obcí samotných, případně využít jiných externích možností financování.

10.1 Doporučení č. 1 – Lepší prostředí pro život

Tabulka 5 Navrhované doporučení 1 (vlastní zpracování)

Cíl	Zvelebení okolní krajiny
Charakteristika projektu	Pro udržení kvality životního prostředí a zachování rázu krajiny je vhodné zařadit aktivity, které jsou zaměřeny na úklid odpadků v přírodě a mají celorepublikový ráz, jako například: Uklid'me Česko nebo Den Země. Vhodným partnerem těchto akcí je pak firma Ekor, s.r.o., která zajišťuje svoz a likvidaci odpadů. V rámci své propagace by mohla zajistit workshopy či přednášky, které se týkají recyklace a nakládání s odpady. Dalšími aktivitami je výsadba alejí a větrolamů nebo obnova a osázení mezí, kdy k této činnosti je možno přizvat občany dané obce a zábavnou formou tak vytvořit společenskou akci pro rodiče s dětmi, kdy jim bude předvedena ukázka výsadby a správné péče o dřeviny. Následně si toto sami vyzkouší. Přičemž všechny tyto aktivity jsou zároveň i vzdělávacího charakteru.
Cílová skupina	Všechny věkové kategorie občanů mikroregionu
Předpokládané náklady	850 000 Kč

Předpokládané zdroje financování	Rozpočty obcí a mikroregionu, vhodné dotační tituly
Rizika	Malá účast obyvatel, majetkové vypořádání v případě pozemků nevlastněných obcemi, nedostatek finančních prostředků v rozpočtech zapojených obcí
Přínos	Ekologická stabilita krajiny, zamezení erozí půdy, zvýšení odpovědnosti občanů vůči okolní krajině

Z aktuálně vyhlášených výzev operačních programů by pro tyto aktivity mohly být využity následující dotační tituly:

- Operační program Životní prostředí:
 - 28. výzva – Péče o významné části přírody a krajiny
 - 32. výzva – Veřejná zeleň a eliminace odvodňovacích zařízení v krajině (Operační program Životní prostředí, ©2023)
- Integrovaný regionální operační program
 - 64. výzva - Zelená infrastruktura - SC 2.2 (PR) (Integrovaný regionální operační program, ©2023)

Z těchto dotací je možné uhradit především náklady spojené s obnovou mezí a výsadbou alejí a větrolamů.

Pro aktivity, které jsou zaměřeny na úklid okolí obcí od odpadků, je pak předpoklad, že náklady budou hrazeny z rozpočtů obcí. Je to zejména v souladu s jejich strategickými programy rozvoje a také s programem rozvoje celého mikroregionu, který má výše uvedené aktivity zařazené v cíli 1 – Krajina a komplexní pozemkové úpravy, životní prostředí.

Jedná se zejména o nákup odpadkových pytlů, ochranných pomůcek, jako rukavice, drobné občerstvení pro účastníky a organizátory a náklady na odvoz naplněných pytlů. Je zde také potenciál zapojení místních firem, které mohou přispět formou sponzorského daru.

10.2 Doporučení č. 2 – Kultura a společenský život

Tabulka 6 Navrhované doporučení 2 (vlastní zpracování)

Cíl	Podpora a udržení lidových tradic a kultury
Charakteristika projektu	Podporovat spolky a aktivizovat jednotlivce v pořádání kulturních a společenských akcí, ať už finančně, tak například nabídkou prostor či jiných materiálních potřeb. Rozvíjet nebo alespoň trend konání všech stávajících akcí, které mají úspěch a ohlas u občanů všech věkových kategorií.
Cílová skupina	Všechny věkové kategorie občanů mikroregionu, obyvatelé okolních obcí, turisté
Předpokládané náklady	1 300 000 Kč
Předpokládané zdroje financování	rozpočty obcí a mikroregionu
Rizika	Nízký zájem spolků a občanů zapojit se do organizace
Přínos	Zatraktivnění kulturního a společenského života v obcích mikroregionu, rozmanitost akcí pro turisty

Vzhledem k bohatému kulturnímu a společenskému životu v celém mikroregionu je vhodné i nadále všechny tyto akce podporovat a podněcovat tak v aktérech další nápady a aktivitu. Rozmanitost kulturních akcí je opravdu pestrá a naleznou si zde své všechny věkové kategorie i příznivci určitých kategorií.

- Akce s lidovou tradicí:
 - hody, dožínky, vinobraní
- Akce pro děti:
 - pálení čarodějnic, dětský den, pohádkový les
- Akce, které spojují všechny generace:
 - sraz rodáků, přehlídka žehlení a údržby krojů
- Tematicky zaměřené akce:
 - gulášpárty, řízkobraní, výstavy výpěstků, plesy, letní zábavy

U všech výše zmíněných akcí je předpoklad, že budou i nadále hrazeny z rozpočtů obcí, nebyly nalezeny vhodné dotační tituly. Obce s těmito náklady počítají nejenom ve svých každoročních rozpočtech, ale podporu kultury mají také jako prioritu ve schválených strategických programech.

Jako kompenzace nákladů na tyto akce může sloužit vstupné či tržby z prodeje občerstvení, tomboly apod.

10.3 Doporučení č. 3 – Doprava a bezpečnost

Tabulka 7 Navrhované doporučení 3 (vlastní zpracování)

Cíl	Naučná cyklostezka mikroregionu Bzenecko
Charakteristika projektu	Vytvoření cyklostezky podél potoka Syrovínka, jejíž počátek bude v obci Syrovín, povede přes obec Těmice až do Bzence, kde se bude napojovat na již stávající síť cyklostezek. V úvaze je i možné napojení na obec Domanín. Zejména v trase mezi Těmicemi a Bzencem bude cyklostezka vedena po rovině a tím se vyhne nepříjemnému stoupání v kopci nazývaném „Hrubák“. Zajištěna bude také bezpečnost cyklistů. Po celé trase cyklostezky budou vybudována zastavení, na kterých si budou moci lidé odpočinout a také se dozvědět zajímavé informace o mikroregionu.
Cílová skupina	Obyvatelé mikroregionu, turisté
Předpokládané náklady	25 000 000 Kč
Předpokládané zdroje financování	Rozpočty obcí a mikroregionu, vhodné dotační tituly
Rizika	Nedořešené vlastnické podíly některých pozemků, vysoká finanční náročnost související s požadovanou mírou spolufinancování z rozpočtů obcí/mikroregionu
Přínos	Kvalitnější a bezpečnější trasy pro cyklisty i pěší turisty, podpora cestovního ruchu

Vzhledem k finanční náročnosti celého projektu jsem našla několik vyhlášených výzev operačních programů, do kterých by tento projekt mohl být podán:

- Integrovaný regionální operační program – Komunitně vedený místní rozvoj:
 - 3. výzva – Infrastruktura pro bezpečnou nemotorovou dopravu (ITI) - SC 6.1 (MRR, PR)
 - 36. výzva – Infrastruktura pro cyklistickou dopravu – SC 6.1 (PR)
 - 66. výzva – Infrastruktura pro cyklistickou dopravu – SC 6.1 (ITI) (Integrovaný regionální operační program, ©2023)

Celá výstavba cyklostezky je také v souladu se strategickými programy obcí Syrovín a Těmice, kde každá z obcí má zahrnutý úsek cyklostezky na jejím katastrálním území. Vybudování cyklostezky zmiňuje také program rozvoje mikroregionu v cíli 2 – Infrastruktura, kde současně v cíli 3 – Cestovní ruch je uvedeno vybudování naučné stezky napříč mikroregionem. Spojení těchto dvou aktivit mi přišlo více atraktivní.

10.4 Doporučení č. 4 – Zdravotnictví a sociální služby

Tabulka 8 Navrhované doporučení 4 (vlastní zpracování)

Cíl	Udržení zdravotní a sociální péče v mikroregionu
Charakteristika projektu	Vytvořit motivující podmínky pro přilákání lékařů do mikroregionu (finanční či věcná podpora založení ordinací, spolupráce se stávajícími lékaři při „zaučení“ nových apod.). Aktivní spolupráce s Jihomoravským krajem při plánování sociální péče na území mikroregionu vč. vzájemné kooperace s ostatními zapojenými obcemi (např. sdílené sociální služby napříč obcemi).
Cílová skupina	Všechny věkové skupiny obyvatelů mikroregionu
Předpokládané náklady	1 mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Rozpočty obcí, vhodné dotační tituly
Rizika	Nedostatečný zájem ze strany zdravotního a sociálního personálu, zajištění finančních prostředků na financování plánovaných služeb v požadovaném rozsahu a kvalitě

Přínos	Kvalitnější zdravotní péče a sociální služby, optimalizace životních podmínek napříč demografickou strukturou obyvatel mikroregionu
---------------	---

Celý mikroregion se aktuálně potýká s nedostatkem praktických lékařů i ostatních specialistů. Důležitým faktorem je zejména stáří stávajících lékařů, kdy za současné situace je předpoklad, že v nejbližších letech ukončí působení svých ordinací a odejdou důchodu. Právě z tohoto důvodu je vhodná podpora pro příchod nových lékařů.

Díky tomu, že se v mikroregionu nachází několik domovů pro seniory či pečovatelských domů, je třeba pokračovat ve stávající podpoře sociálních služeb a tyto služby také rozšířit nejenom pro tyto domy, ale také pro ostatní starší obyvatele mikroregionu, kteří žijí ve svých vlastních domech a nemají případnou podporu rodiny.

Vhodnými výzvami pro výše uvedené návrhy mohou být:

- Integrovaný regionální operační program – Sociální infrastruktura (Integrovaný regionální operační program, ©2023)
- Operační program Zaměstnanost+
 - o 46. výzva – Zkvalitnění zdravotních služeb – zdravotní služby, integrace sociální a zdravotní péče (Operační program Zaměstnanost plus, ©2023)

Podpora těchto aktivit je také zajištěna prostřednictvím komunitního plánování, jehož realizátorem je město Kyjov.

10.5 Doporučení č. 5 – Propagace

Tabulka 9 Navrhované doporučení 5 (vlastní zpracování)

Cíl	Propagace a prezentace mikroregionu
Charakteristika projektu	Aktualizace stávajících již zastaralých webových stránek, jejich nová grafická úprava. S tím souvisí i napojení na weby jednotlivých obcí tak, aby se nově zveřejňované kulturní a společenské akce propisovaly na oba weby zároveň. Vytvoření a aktivní provoz stránek mikroregionu na sociálních sítích jako je Facebook nebo Instagram. Zároveň bude zajištěna kybernetická ochrana těchto stránek. Součástí služby bude také

	údržba tohoto webu. Pro celé toto doporučení je vhodné oslovit obyvatele mikroregionu, kteří mají znalosti s tvorbou webu a jeho správou a využít tak jejich potenciál a zapojit je do dění. Zároveň také oslovit jednotlivé spolky pro spolupráci při tvorbě a následných aktualizacích.
Cílová skupina	obyvatelé mikroregionu, turisté
Předpokládané náklady	300 000 Kč
Předpokládané zdroje financování	rozpočty obcí a mikroregionu
Rizika	nedostatečný zájem ze strany obyvatel a spolků spolupracovat, nízká návštěvnost webu/sociálních sítí, zajištění kvalitního množství věcného obsahu vč. moderace diskusí
Přínos	zvýšení povědomí o mikroregionu, zejména v oblasti cestovního ruchu, přehlednost konaných akcí pro obyvatele a turisty

Každá z obcí i mikroregion samotný, má zájem o co největší propagaci svého území a zvýšení povědomí a informovanosti nejenom pro turisty, ale i obyvatele samotné. Proto tuto aktivitu zmiňuje i jako jeden ze svých cílů ve strategických programech.

10.6 Doporučení č. 6 – Spolupráce podnikajících subjektů

Tabulka 10 Navrhované doporučení 6 (vlastní zpracování)

Cíl	Zapojení soukromých podniků do dění v mikroregionu
Charakteristika projektu	Oslovení soukromých podniků s návrhem možností spolupráce (propagace na webu/sociálních sítích mikroregionu, zapojení do akcí pořádaných mikroregionem či spolupracujícími obcemi, inovační vouchery apod.). Spolupráce při revitalizaci brownfieldů na území mikroregionu vč. specifikace zvýhodněných podmínek v souvislosti s nově vzniklými pracovními místy
Cílová skupina	Podnikající subjekty, obyvatele v produktivním věku

Předpokládané náklady	1,2 mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Rozpočty obcí, rozpočty podniků, vhodné dotační tituly
Rizika	Nezájem podniků o spolupráci, finanční náročnost
Přínos	Větší povědomí o podnicích, zvýšení zájmu o nabízenou práci, vznik nových pracovních míst, navýšení rozpočtových prostředků v důsledku rozpočtového určení daní

Jelikož největší koncentrace podniků je ve městě Bzenci, má město ve svém strategickém plánu zahrnutou i podporu podnikání a zaměstnanosti. Většinou se však jedná o podporu projektů, které jsou financovány ze soukromých prostředků podniků. Pokud by však měly podniky zájem o propagaci například prostřednictvím dnů otevřených dveří, financování by mohlo být jak z prostředků podniků, tak i rozpočtů obcí samotných.

Podniky by mohly využít OP TAK, který aktuálně vyhlásil inovační vouchery II. Tato výzva je určena malým a středním podnikům a je určena pro podporu rozvoje a posilování výzkumných a inovačních kapacit a zavádění pokročilých technologií. (Inovační vouchery – výzva II., ©2005 – 2023)

10.7 Vize do budoucnosti – Údržba a oprava památek

Tabulka 11 Vize do budoucnosti (vlastní zpracování)

Cíl	Rekonstrukce zámku ve Bzenci
Charakteristika projektu	Hlavním cílem celého projektu je rekonstrukce všech prostor zámku a následně jejich vhodné využití. Zámek je aktuálně v neutěšeném stavu a veřejnosti nepřístupný. Po jeho rekonstrukci by prostory mohly být využity například pro sídlo městského úřadu, dále by zde mohly být konány kulturní a společenské akce, komentované prohlídky prostor, které by byly přístupné veřejnosti. Díky přilehlému parku je pak vhodné využít obřadní síň pro konání svateb či jiných životních událostí občanů.
Cílová skupina	Všichni občané mikroregionu, turisté
Předpokládané náklady	45 mil. Kč (hrubý odhad)

Předpokládané zdroje financování	Rozpočet města Bzenec, vhodné dotační tituly, další externí investoři
Rizika	Nedostatečný průzkum stavu prostor zámku, problematická jednání s Národním památkovým ústavem, nevhodný výběr dodavatele ve výběrovém řízení
Přínos	Zatraktivnění celého mikroregionu, zvýšení turistického ruchu

Pro město Bzenec je rekonstrukce zámku až příliš velkou finanční zátěží a aktuálně řeší, jaké vhodné dotační tituly by šlo využít a z jakých dalších externích zdrojů bude nutno čerpat. Jelikož s rozhodnutím obyvatel, které padlo v roce 2021, město při sestavování strategického programu v roce 2020 nepočítalo, nemá tedy ani stanoveny cíle, priority a finanční prostředky pro rekonstrukci zámku.

Vhodnými dotačními tituly se mi jeví výzvy Integrovaného regionálního operačního programu v oblasti Kulturní dědictví a cestovní ruch a dále pak v Komunitně vedený místní rozvoj, které zatím nebyly vyhlášeny. (Integrovaný regionální operační program, ©2023)

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce byl návrh rozvoje mikroregionu na základě spolupráce místních aktérů. Pro splnění cíle bylo potřeba udělat socioekonomickou analýzu současného stavu mikroregionu, zpracovat analýzu místních aktérů a vypracovat doporučení pro další rozvoj mikroregionu.

Na základě analýz jsem vypracovala šest doporučení. Každé doporučení je zaměřeno na jedno problematické odvětví, má svůj cíl, charakteristiku, cílovou skupinu a jsou vytyčena jeho rizika a přínosy. A jsou vyčísleny náklady na realizaci těchto doporučení, na základě podobných realizovaných projektů, přičemž je zohledněno navýšení vstupů jako energie, materiál apod. Zdroje financování jsou doporučeny z rozpočtu obcí a mikroregionu a jsou doplněny o konkrétní výzvy z aktuálního operačního období 2021 – 2027.

Mikroregion Bzenecko stejně jako Jižní Morava, ve které se nachází, je známý vínem, folklórem a kulturními akcemi a potravinářským průmyslem. Jak potvrdila socioekonomická analýza, silnými stránkami mikroregionu jsou: rozmanitá krajina, zajímavé historické památky a církevní budovy, realizace oblíbených kulturních akcí, které podporují zachování lidových tradic a silné zemědělské a potravinářské odvětví v regionu. Slabé stránky a hrozby jsou pro mikroregion ve stárnutí populace, odchodu mladých a vzdělaných lidí do větších měst za pracovní příležitosti a nedostatečná propagace a marketingová strategie regionu. Příležitosti pro další rozvoj mikroregionu jsou ve spolupráci s podnikovou sférou či zlepšení povědomí a prestiže regionu.

Další rozvoj regionu je možné podpořit zvelebením okolní krajiny, zde se nabízí spolupráce s podnikem na svoz a likvidaci odpadů, který v mikroregionu působí. Dále podporovat a udržovat lidové tradice a kulturu a zajistit propagaci a prezentaci mikroregionu, což oblasti pomůže nejen z turistického hlediska. Pro jeho obyvatele a turisty je navrhována naučná cyklostezka mikroregionu podél potoka Syrovínka. Z důvodu stárnutí obyvatelstva v mikroregionu je navrženo doporučení pro udržení zdravotní a sociální péče.

Doporučení jsou zpracována nejen pro zvýšení povědomí o mikroregionu a oblíbenosti mezi turisty, ale i na obyvatele a další místní aktéry v mikroregionu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vydání třetí, přepracované a doplněné. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2020, 1 online zdroj (363 stran). ISBN 978-80-246-4584-1. Dostupné také z: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&db=nlabk&AN=2731884&authtype=ip,shib&custid=s3936755>
- České dráhy [online], ©2016. [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://www.cd.cz/cd-v-regionech/jihomoravsky-kraj/mapa-trati/-7357/>
- ČESKO, 2000a. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: Sběrka zákonů České republiky [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
- ČESKO, 2000b. Zákon č. 248/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje. In: Sběrka zákonů České republiky [online]. [cit. 2023-05-03]. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-24>
- DotaceEU.cz [online], ©2023. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech/regiony-regionalni-politiky-eu>
- DUŠEK, Jiří. *Politiky a strategie pro regionální a udržitelný rozvoj v místním kontextu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2021, 207 s. Studia. ISBN 978-80-7556-103-9.
- FORET, Miroslav a Dávid MELAS, 2021. *Marketingový výzkum v udržitelném marketingovém managementu: strategie a trendy*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-1723-9.
- FOTR, Jiří, Emil VACÍK, Ivan SOUČEK, Miroslav ŠPAČEK a Stanislav HÁJEK. *Tvorba strategie a strategické plánování: teorie a praxe*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2020, 414 s. Expert. ISBN 9788027124992.
- Geoportál silniční a dálniční sítě ČR [online], ©2023. Ředitelství silnic a dálnic ČR [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: https://geoportal.rsd.cz/apps/silnicni_a_dalnicni_sit_cr verejna/
- HUGGINS, Robert a Piers THOMPSON, ed. *Handbook of regions and competitiveness: contemporary theories and perspectives on economic development*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, [2017], 582 s. ISBN 9781783475001.

Inovační vouchery – výzva II., ©2005 - 2023. In: Mpo.cz [online]. [cit. 2023-05-16].

Dostupné z: https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/optak-2021-2027/aktualni-informace/inovacni-vouchery-_vyzva-ii---272004/

Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje [online], ©2020. KORDIS JMK [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://content.idsjmk.cz/mapa/Plan-site-jihovychod.pdf>

Integrovaný regionální operační program [online], ©2023. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://irop.mmr.cz/cs/irop-2021-2027/temata/kulturni-dedictvi-a-cestovani>

Integrovaný regionální operační program [online], ©2023. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://irop.mmr.cz/cs/irop-2021-2027/temata/clld>

Integrovaný regionální operační program [online], ©2023. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://irop.mmr.cz/cs/irop-2021-2027/temata/socialni-infrastruktura>

Integrovaný regionální operační program [online], ©2023. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://irop.mmr.cz/cs/vyzvy-2021-2027/vyzvy/64vyzvairop>

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar, 2013. *Strategický marketing: strategie a trendy*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4670-8.

JEŽEK, Jiří a kol., 2014. Regionální rozvoj. Fakulta ekonomická, Západočeské univerzity v Plzni [online]. Plzeň: ZCU [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/16467/1/Regionalni_rozvoj.pdf

KRBOVÁ, Jana, 2017. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer, 144 s. ISBN 978-80-7552-587-1.

MALIZIA, Emil E., Edward J. FESER, Henry RENSKI a Joshua DRUCKER. *Understanding local economic development*. Second edition. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2021, xvi, 293 s. ISBN 978-0-367-55739-3.

Mikroregion Buchlov [online], ©2023. Buchlovice [cit. 2023-05-05]. Dostupné z: <https://buchlov.cz/>

Mikroregion Bzenecko [online], ©2023. Bzenec [cit. 2023-05-06]. Dostupné z: <http://www.bzenecko.cz/>

Mikroregion Nový Dvůr [online], ©2023. Milotice [cit. 2023-05-05]. Dostupné z: <https://www.novy-dvur.cz/index.php?id=121>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2022. Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/ministerstvo>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. In: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. Praha [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Microsites/Uzemni-dimenze/Nova-SRR-21>

Moravské vinařské stezky [online], ©1996-2023. Nadace partnerství [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://www.vinarske.stezky.cz/stezka/Bzenecka-vinarska-stezka>

Odpovědný zastupitel, ©2023. Svaz měst a obcí České republiky [online]. Praha [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/cz/nase-projekty/efektivni-sprava-obci/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-2018/tabulky-grafy-mapy/18-jak-mohou-obce-a-mesta-postupovat-spolecne-1.aspx>

Oficiální informační stránky města Bzenec [online], ©2023. Bzenec [cit. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.bzenec.cz/>

Oficiální stránky obce Syrovín [online], ©2023. Syrovín [cit. 2023-05-06]. Dostupné z: <https://www.syrovin.cz/>

Oficiální stránky obce Těmice [online], ©2023. Těmice [cit. 2023-05-06]. Dostupné z: <https://www.temice.cz/>

Oficiální stránky obce Žeravice [online], ©2023. Žeravice [cit. 2023-05-06]. Dostupné z: <https://www.obeczervice.cz/>

Oficiální web obce Domanín [online], ©2023. Domanín [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.domanin.eu/>

Oficiální web obce Moravský Písek [online], ©2023. Moravský Písek [cit. 2023-05-05]. Dostupné z: <https://www.moravskypisek.cz/>

Operační program Zaměstnanost plus [online], ©2023. Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.esfr.cz/vyzva-046-opz-plus>

Operační program Životní prostředí [online], ©2023. Ministerstvo životního prostředí [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://opzp.cz/dotace/32-vyzva/>

Operační program Životní prostředí [online], ©2023. Ministerstvo životního prostředí [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://opzp.cz/dotace/28-vyzva/>

PAVLÍK, Marek. *Regiony budoucnosti: spolupráce, bezpečí, efektivita : inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady dobré praxe*. Praha: Grada, 2020, 221 s. ISBN 9788027113101.

PAVLÍK, Marek. *Podpora lokální ekonomiky: využití skrytých potenciálů v regionech*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 226 s. ISBN 9788075523907.

Program rozvoje Sdružení obcí mikroregionu Bzenecko 2020-2026 [online], ©2019. Bzenec [cit. 2023-05-03]. Dostupné z:

<http://www.bzenecko.cz/dokument/pro%20mikroregion%20dso%20bzenecko.pdf>

Region Podluží [online], ©2023. Lanžhot [cit. 2023-05-05]. Dostupné z:

<https://slovackyregion.cz/podluzi/region-podluzi>

Regionální analýzy socio-ekonomického charakteru, ©2023. *RegioPartner* [online]. Praha: RegioPartner [cit. 2023-05-13]. Dostupné z: <https://www.regiopartner.cz/regionalni-analyzy-socio-ekonomickeho-charakteru-1404041465.html>

Statistiky [online], ©2023. Český statistický úřad [cit. 2023-05-02]. Dostupné z:

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky>

VAVROUCHOVÁ, Hana. *Obnova venkova*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN 978-80-7509-187-1.

WOKOUN, René a kol., 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 1.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 474 s. Monografie. ISBN 978-80-7380-304-9.

WOKOUN, René, 2020. Vývoj české regionální politiky v první polovině devadesátých let dvacátého století. *23rd International Colloquium on Regional Sciences*. Brno: Masaryk University Press, 58-64. ISBN 978-80-210-9610-3. Dostupné z:

<https://munispace.muni.cz/library/catalog/download/1632/4513/2232-1?inline=&fakulta=ESF&doi=10.5817/CZ.MUNI.P210-9610-2020-7>

ZAHRADNÍK, Petr, 2017. *Kohezní politika Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck. 614 s. ISBN 978-80-7400-527-5.

Zámecké vinařství Bzenec [online], ©2011 - 2019. Bzenec [cit. 2023-05-08]. Dostupné z:

<https://www.zameckevinarstvi.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

a.s.	akciová společnost
ČOV	čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
ha	hektar
HDP	Hrubý domácí produkt
IDS JMK	Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITI	Integrated Territorial Investment (Integrované územní investice)
Kč	koruna česká
km	kilometr
LAU	Local administrative unit
m n. m.	metry nad mořem
m	metr
mil.	milion
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MRR	méně rozvinutý region
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
obr.	obrázek
OP TAK	Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
OP	operační program
ORP	Obce s rozšířenou působností
pozn.	poznámka
PR	přechodový region

s.r.o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	Sbírka
SC	specifický cíl
sv.	svatý
tab.	tabulka
vč.	včetně
ZO	základní organizace

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Mapa mikroregionů v ČR (Svaz měst a obcí ČR, ©2023).....	18
Obrázek 2 Mapa regionů soudržnosti (DotaceEU.cz, ©2023)	20
Obrázek 4 Graf počtu obyvatel v jednotlivých obcích v roce 2021 (vlastní zpracování dle ČSÚ)	30
Obrázek 5 Graf odvětvové struktury ekonomicky aktivních obyvatel (vlastní zpracování dle ČSÚ)	33
Obrázek 6 Silniční síť v mikroregionu (Geoportál silniční a dálniční síť ČR, ©2023)	34
Obrázek 7 Železniční síť jihomoravského kraje (České dráhy, ©2016)	35
Obrázek 8 Označení vinařské stezky Bzenecká (Moravské vinařské stezky, ©1996-2023)	36
Obrázek 9 Mapa vinařské stezky Bzenecká (Moravské vinařské stezky, ©1996-2023).....	36
Obrázek 10 Mapa sítě hromadné dopravy (Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje, ©2020)	37
Obrázek 11 Zámek ve Bzenci (Oficiální informační stránky města Bzenec, ©2023).....	38
Obrázek 12 Zámecké sklepy (Zámecké vinařství Bzenec, ©2011 - 2019)	39

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Počet obyvatel v jednotlivých obcích regionu (vlastní zpracování dle ČSÚ)	30
Tabulka 2 Věková struktura obyvatel k 31.12.2021 (vlastní zpracování dle ČSÚ)	31
Tabulka 3 Odvětvová struktura ekonomicky aktivních obyvatel k 31.12.2022 (vlastní zpracování dle ČSÚ).....	32
Tabulka 4 SWOT analýza mikroregionu Bzenecko (vlastní zpracování)	43
Tabulka 5 Navrhované doporučení 1 (vlastní zpracování).....	55
Tabulka 6 Navrhované doporučení 2 (vlastní zpracování).....	57
Tabulka 7 Navrhované doporučení 3 (vlastní zpracování).....	58
Tabulka 8 Navrhované doporučení 4 (vlastní zpracování).....	59
Tabulka 9 Navrhované doporučení 5 (vlastní zpracování).....	60
Tabulka 10 Navrhované doporučení 6 (vlastní zpracování).....	61
Tabulka 11 Vize do budoucnosti (vlastní zpracování)	62